

3 március 3.

1-18.

merit ez
kladós!

nagyváradi
szigorúas
zerini.

NIENZ Clol

I II. ... 924

rd gerade 175

(Ha b ein) 220

Judentum 100

die jüd. 45

200

175

150

32

35

I-II .. 290

bueh) .. 80

280

345

100

90

rdigkeiten 295

62

40

fenstreich 230

(Leinen) 320

eb r 35

despolitk 145

(Geb) 205

145

III (Lein.) 170

(Geb.).... 240

60

62

eche Land 150

d. Palestina 32

195

130

Jahraus. 150

e Gott .. 175

32

260

mele (geb.) 320

400

260

320

320

375

375

80

des Jisrael 220

b.)..... 175

Juden .. 62

hten 145

40

165

oman).... 50

120

375

Leinet) .. 435

60

675

675

30

921) 80

3181
I. Disztér 2. II. 8.
Dl. Ramasetter Róbert

Szerkesztőség ki-
váltatal és nyom-
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
Es. N. Sz. — — — 228
Egy szám ára pályaudva-
ron és vidéken is lej 5
Bukarestben — — 5

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egy szám ára — ck 2—

1926 Csütörtök március 4 Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 48 szám 5686. Adár 18

Lombroso a politikában

A Bratianu-Mussolini-féle választójogi törvényjavaslat kamarai tárgyalásán Vajda volt miniszterelnök azt a kijelentést tette, hogy azokat az embereket, akik ilyen törvényjavaslatot gyártanak, Lombroso módszerrel kellene megvizsgáltatni. A volt miniszterelnök nagyon helyes uton járt, amikor ezt a javaslatot megtette, legfeljebb annyiban tévedett, hogy csak romániai politikusokra akarja alkalmazni a lombrosói mértéket, holott a mai Európa legtöbb politikusa szintén ezzel a bevált módszerrel kellene megvizsgálni. A vizsgálat megdöbbentő eredményeket mutatna, kétségen kívül bebizonyítaná azt, hogy a hatalmon levők és a hatalomra törtek legnagyobb része a büntözők egy érdekes szektáját képviseli, akik a hatalmat végecélnak, a népeket eszköznek, a politikát pedig a népek jogfosztásában betörő szerszámnak alkalmazzák.

A patológia fölöttébb divatban van. Nem is divatban, hanem hatalmi túlsúlyban, mely eluralkodott a józan ész, a becsületös törekvések és a jóhiszeműség divatból kiment világán. Ez a patológia elasztikusabb, mint a gumi, tudományosabb ha kell, mint a tudomány, fel van szerelve a modern technika minden vívmányával, a matematika és a természettudomány minden lehetőségével, ha kell: istenes, ha kell: istentelen, szellemes és buta, finomkodó és brutális tömegeket képes megmozgatni és tömegeket ledorongolni. Egy új világhatalom, amelyről maga a feltalálója, Lombroso mester szörnyedne el legjobban, ha történetesen visszapottyanna ebbe a dicső korszakba.

Az ideggyógyosok megállapításai szerint, korunk egy szörnyű pszichózis áldozata, az erőszak pszichózis, mely a háború véres tengeréből emelkedett ki s előtérrel fenyegeti az egész világot. Ahhoz azonban, hogy az örület és gonoszság uralomra tegyen szert, azoknak gyöngesége is szükséges, akik az örület uralmát kodik. Eppen ezért válságos kor a mai, mert most kell eldölnie, hogy az örület fogja-e dikálni a világnak az iramot, tébolydává züllik-e az egész világ, vagy pedig a népakarat megfékező ereje kényszerzubbonyba tudja zárni a megbomlott akarásokat?

A Vajda-féle propositio éppen ezért csak az egyetemes népakaraton, helyesebben népitéleten keresztül találhat gyakorlati alkalmazást. Egy csomó örült garázdálódik a világon, aki magát lángésznek képzeli, egy csomó politikai lángész szédíti a tömegeket, akikről alaposabb vizsgálat után kitűnne, hogy örültek. Múltán pedig a lángészben is van valami az örületből s az örületben is van valami a lángészből, napról napra találkoznak a politikai életben olyan „alkotásokkal”, amelyek keverékei a lángésznek és az örületnek. Ilyen csodálatos mixtum compositum az új román választójogi törvénytervezet is, amely közel áll az aberrációkhoz annyiban, hogy az abszurditás szelleméből született meg s közel jár egybe a lángészüséghez is, mert a lehetetlenséget akarja valószerűsíteni. A látszatnak és megtévesztésnek mesterei műve ez a javaslat, valóságos elégia a legféltetlenebb hatalmi önzésről.

Mindenesetre biztató jel, hogy már a politikusok között is akadnak olyanok, akik észreveszik a mai politikai élet beteges tüneteit s azzal, hogy észreveszik, a szimpomák eltűntetésére törekednek. Egész Európa és többek között Románia politikai élete is a patológiának bizonyos jeleit mutatja, ha a patológiát a maga tudományos értelmében fogjuk fel, vagyis az antiszociális és aszociális ösztönök keretének tekintjük. Az új választójogi tör-

vénytervezet ezeknek a nyers és kiméletlen ösztönöknek törvényesítése akar lenni, a beteges tünetek állandósítása, szemben a józanok és egészségesek erejével, akik mindezekig némán s megadottan türték egy lombrosói szintjének aktusait, amelyhez a beléptidiját nekik kellett megfizetni, akár tetszett nekik a játék, akár nem.

A népeknek és főleg a román népnek is egyre erőteljesebb az a kívánsága, hogy ebből az ideggyógyintézeti hangulatról kimeneküljön. A lángész és az örület finom és szeniális csomagját a népek az orvostudományok óhajják átengedni, esetleg az irodalmi különöknök, de ők maguk csak messihi távolból óhajtanak hallani ezekről a differenciált hangulatokról.

Bratianu kabinet-kérdést csinál a választójogi javaslatból

A liberális képviselők szabadkezet adnak az ellenzéki akciónak

(Cluj-Kolozsvár, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új választójogi törvényjavaslatot ma beterveztették a parlamentben. Bratianu legfeljebb hat napot hajlandó adni ennek a javaslatnak a vitájára és klotúrral fenyegetőzik. Nagyon valószínű azonban, hogy ennyi időre sem lesz szükség. Mert bár az ellenzék a minden eszközzel való harcot határozta el, sőt az uralkodó intervencióját is kéri fogja, a harcra aligha kerül sor, mert ennél a pártlanul reakciós javaslatnál a kormány leghívőbb

A kormány tagjai tegnap este a kamarai ülés végeztével minisztertanácsra ültek össze Alexandru Constantinescu elnökletével. Bratianu Jonel még mindig gyengélkedik és így nem vehetett részt a tanácskozáson. A miniszterek a parlament munkaprogramjával foglalkoztak és elhatározták, hogy a választójogi javaslaton az elvi kérdésekben egy tollvonással módosításba sem mennek bele. Amennyiben a többségi képviselők nem honorálják a kormányt, ezt az álláspontját, felvetik a bizalmi kérdést és a választójogi javaslatból kabinetkérdést csinálnak. A kormány részéről a javaslat tárgyalásánál Saveanu miniszter lesz jelen. A javaslatot csütörtök délután kezdik tárgyalni a kamarában.

Végelesen elhatározták, hogy a kultusz, a szesz- és az illetéktörvényjavaslatot ma terjesztik a kamara elé. A választójogi javaslaton kívül, csupán az Amerikával kötött kereskedelmi egyezmény ratifikálását, az állami könyvvitel reorganizálásáról szóló javaslatot fogják még ebben a parlamentben keresztülvinni.

A minisztertanácsal egyidejűleg az egyesült ellenzék vegyes bizottsága is ülést tartott Argentianu lakásán, amelyen kizárólag a választójogi javaslattal foglalkoztak. Kimondották, hogy a kormány választójogi javaslatát nyílt hadüzenetnek tekintik, az ellen a legélesebb harcot fogják vívni. Ha a javaslat keresztülmegy, a jövő kormány, amennyiben az akar a pa-

A többségi képviselők is értekezletet tartottak a választójogi javaslat ügyében. Még nem alakult ki teljes felfogás ebben a kérdésben. Hir szerint elhatározták, hogy a javaslat tárgyalásánál passzive tognak viselkedni és a legtágabb teret engedik az ellenzéki képviselőknek a javaslat leküzdésére. Erre vall az a határozat is, hogy nem szavazzák meg Diaconescu és Dem. Dobrescu kitiltásáról szóló javaslatot: sem.

A kamara választójogi bizottsága egyébként ma délután ülést tart, amelyen végleges formába öntik a választójogi javaslatot, hogy holnap megkezdhesék annak parlamenti vitáját.

A nemzeti párt és a parasztpárt vegyes bizottsága között ma folytak a tárgyalások a választójogi javaslattal szembeni taktika ügyében. Megállapították ugy a parlamentben, mint a parlamenten kívüli harc sorrendjét. Vésárrnap a D. ciában újabb népgyűlést tartanak, amelyen ugy a parasztpárt, mint a nemzetipárt vezetői fel fognak szólalni. Hir szerint Averescu táborok is csatlakozik a javaslat elleni harchoz.

Az ülésekről kijövet Vajda Sándor volt miniszterelnök kijelentette, hogy a választójogi javaslat sem a nemzet, sem az ország szem-

Hét év telt már el azóta, hogy ez a szanatóriumi hangulat és szanatóriumba való politikai szeniálítás labdázik a népek sorsával. A munka, az alkotás, a népjogok érvényesítése, az egészséges ösztönök uralma pedig néhány kiváltságos diktátor sulya alatt pusztul el. Betegek uralkodnak az egészségeseken, a halál az életben. Az élet azonban élni akar, nem viselheti el azt a megfordított ságot, amely ma annyira jellemzi korunkat. A valóságok és nem a valószerűségek, a tények és nem a ténykedések, az alkalmasságok és nem az alkalmasszerűségek világát akarjuk, amely azonban csak akkor jöhet el, ha a népek erőszakos urait, a törvénytörőket és patológikus zsarnokokat Lombroso muzeumában helyezük el.

csatlósai is cserbenhagyják Bratianut és passzív magatartásukkal teret engednek az ellenzék pergőtüzének. A kormány kabinetkérdést csinál a javaslatból és egy jottányit sem változtat rajta. Minden valószínűség szerint Bratianu a vita során fel fogja vetni a bizalmi kérdést és mielőtt még önszántából jelentené be lemondását, megbukik a választójogi javaslat miatt.

A belpolitikai élet eseményeiről alábbi tudósításunk számol be:

ülés végeztével minisztertanácsra ültek össze Alexandru Constantinescu elnökletével. Bratianu Jonel még mindig gyengélkedik és így nem vehetett részt a tanácskozáson. A miniszterek a parlament munkaprogramjával foglalkoztak és elhatározták, hogy a választójogi javaslaton az elvi kérdésekben egy tollvonással módosításba sem mennek bele. Amennyiben a többségi képviselők nem honorálják a kormányt, ezt az álláspontját, felvetik a bizalmi kérdést és a választójogi javaslatból kabinetkérdést csinálnak. A kormány részéről a javaslat tárgyalásánál Saveanu miniszter lesz jelen. A javaslatot csütörtök délután kezdik tárgyalni a kamarában.

Végelesen elhatározták, hogy a kultusz, a szesz- és az illetéktörvényjavaslatot ma terjesztik a kamara elé. A választójogi javaslaton kívül, csupán az Amerikával kötött kereskedelmi egyezmény ratifikálását, az állami könyvvitel reorganizálásáról szóló javaslatot fogják még ebben a parlamentben keresztülvinni.

A minisztertanácsal egyidejűleg az egyesült ellenzék vegyes bizottsága is ülést tartott Argentianu lakásán, amelyen kizárólag a választójogi javaslattal foglalkoztak. Kimondották, hogy a kormány választójogi javaslatát nyílt hadüzenetnek tekintik, az ellen a legélesebb harcot fogják vívni. Ha a javaslat keresztülmegy, a jövő kormány, amennyiben az akar a pa-

A többségi képviselők is értekezletet tartottak a választójogi javaslat ügyében. Még nem alakult ki teljes felfogás ebben a kérdésben. Hir szerint elhatározták, hogy a javaslat tárgyalásánál passzive tognak viselkedni és a legtágabb teret engedik az ellenzéki képviselőknek a javaslat leküzdésére. Erre vall az a határozat is, hogy nem szavazzák meg Diaconescu és Dem. Dobrescu kitiltásáról szóló javaslatot: sem.

A kamara választójogi bizottsága egyébként ma délután ülést tart, amelyen végleges formába öntik a választójogi javaslatot, hogy holnap megkezdhesék annak parlamenti vitáját.

A nemzeti párt és a parasztpárt vegyes bizottsága között ma folytak a tárgyalások a választójogi javaslattal szembeni taktika ügyében. Megállapították ugy a parlamentben, mint a parlamenten kívüli harc sorrendjét. Vésárrnap a D. ciában újabb népgyűlést tartanak, amelyen ugy a parasztpárt, mint a nemzetipárt vezetői fel fognak szólalni. Hir szerint Averescu táborok is csatlakozik a javaslat elleni harchoz.

Az ülésekről kijövet Vajda Sándor volt miniszterelnök kijelentette, hogy a választójogi javaslat sem a nemzet, sem az ország szem-

rasztpártból, akár a nemzeti pártból rekrutálódna, nem fogja azt figyelembevenni. Az ellenzék a javaslatot a parlamentben a legaprólékosabb részletkérdésig kritika tárgyává fogja tenni és olyan eszközökkel fog küzdeni ellene, amilyenek rendelkezésére állanak. El vannak készülve arra, hogy ez olyan parlamenti harcra vezethet, amilyenre a román parlamentben még nem volt példa. Első kötelességüknek tartják, hogy ezt a harcot a legfelső helyen, a királynak is tudomására hozzák és ezért Stere Constantin, aki pénteken jelenik meg kihallgatáson az uralkodónál, az egyesült ellenzék ezen határozatát közölni fogja a királlyal.

A kamara folyosóján tegnap az ellenzéki képviselők külön csoportokba verődve tárgyalták a választójogi javaslattal előállott helyzetet. Általános az a vélemény, hogy a javaslat az összes ellenzéki frakciók egyesülését fogja eredményezni.

Politikai körökben szenzációt keltett az a hír, hogy Jorga professzornak és Lupunak táviratot küldtek, hogy az első vonattal azonnal jöjjenek haza.

ZSIDÓ KÖZÉLET

A kolozsvári Hazamir vezetősége felhívja tagjait, hogy esztendőnkön este az énekpróbán pontosan megjelenni sziveskedjenek, annál is inkább, mivel a Hazamir szereplése a 7-iki matinén véglegesen el lett határozva.

A székelyhidi Ceiré Mizrachi a Keren Kajemet javára február 28-án nagyszerű műsoros teaestélyt rendezett. Dr. Markovits Ignácz prologusa után a tízéves Roth Irénke héber és magyar szavakat adott elő nagy tetszés mellett. Fried Irén és Friedmann Béla tánc és kuplé-duettje nagy sikert aratott. Friedmann Helén szépen énekelt. Izsák Sándor hatásosan szavalta el Bertchold Faivel: „Berurira“ című költeményét. Stein Zoltán alkalmi kupléjával mulattatta a közönséget. Az anyagilag és erkölcsileg fényesen sikerült estély rendezése Weisz Jenő Keren Kajemet-biztos érdeme.

Besztercén az Aviva február 14-én nagyszerű műsoros estélyt rendezett a Keren Kajemet javára.

Szombaton, február 27-én este dr. Halberg Gyula, aki most tért vissza Palesztinából, nagyszámú közönség előtt beszámolt erecsisztráeli impresszióiról. Az előadás hatása alatt spontán kezdeményezésre tekintélyes összeg gyűlt össze a Keren Kajemet javára.

A nemzeti töke szerepe az országépítésben Ezzel a címmel tartja meg dr. Szönyi Géza a múlt hétről elmaradt előadását az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség előadásorozatában. Az előadás iránt, amely szombaton este 8 órakor lesz a Calea Regele Ferdinand 52 alatti zsidó iskola termében, osztatlan érdeklődés nyilvánul meg.

Sómra-estély az Arvagondozó javára

A kolozsvári sómracsapatok március 9-én este nagyszabásúnak ígérkező előadást rendeznek az építők munkások Patak-utcai otthonában. Az estély műsorán szerepel két szindarab, pantomim, több táncszám, egy melodráma a Sába királynőjének zenéjével, héber és román szavaltok, zongoraszám stb. A táncszámokat Dunky Kató táncművész tanítja be.

Purimi estély Bethlenben

A bethleni Pro-Palesztina Liga tagjai Hirsch Mártonné elnöknő rendezése mellett az „Aviva-Tikvával“ karöltve az ottani román kaszinó

Akiba

Irtá Giszkalay János

„Ha madárfészket találsz véletlenül az úton, valamilyen fán, vagy a földön, fiókák vannak benne vagy tojások és az anya ott ül a fiókákban vagy a tojásokon, akkor ne fogd el az anyát a fiókáival együtt. Vigyázva bocsássad szabadon az anyát és a fiókákat — magadnak tarthatod: hogy jó dolgod legyen és hosszú életű légy...“

És aztán:

„Ha majd beviszen téged az Örökké Létező, a te istened abba az országba, amelybe mégy, hogy örökbe vegyed azt és elűz sok népet előled: a chittit, a girgásit, az emórit, a kónánit, a pörizit, a chivit, és a jövuszit: hét népet, számosabbat és hatalmasabbat, mint amilyen te vagy; és adja majd az Örökké Létező istened elédbe őket és megvered őket: akkor végképen irtsd ki őket, ne köss velük szövetséget és ne kegyelmezz nekik. Ne házassodj össze velük, lányodat ne add a fiának és és leányát ne vedd feleségül a fiadnak... Hanemhogyan legyen cselekedjete velök: oltárait romboljátok le, oszlopaikat törjétek össze, bálványligeteiket vágjátok ki és bálványaitak égesseket el tüzből... És ha majd azt mondod a te szivedben: számosabbak ezek a népek mint én, hogyan is tudnám elűzni őket: ne félj tőlük! hanem nagyon is gondold mindarra, amit az Örökké Létező istened tett a Fáraóval és egész Egyiptommal...“

Akiba robosztus és komplikáltág nélkül való lelken két hatalmas paraszti ösztön uralkodott osztatlan nagy hatalommal. Az egyik a végtelenül nagy, részvétes szeretet minden iránt, ami él és ami élet. A tipikus, naiv

nagytermében igen szépen sikerült műsoros purimi estélyt rendezett. Román, magyar verseket frenetikus hatással szavaltak. Bruckner Fridus és Hirsch Duci szavaltata nagy hatást ért el. A 12 hónap allegóriáját egyszerű hozzáértéssel előadták: Hirsch Duci, Abraham Rózi, Mikler Gizi, Daszkál Gitta, Weisz Aranka, Bruckner Fridus és Szidi, Morgenstern Blanka

Nemzetközi bonyodalom a Népszövetség kibővítése miatt

Németország presztizs-kérdést csinál a kibővítésből

(London, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Népszövetség március 7-ére összehívott ülése már most a legnagyobb izgalomban tartja az egyes államok politikai köreit. Ennek az izgalomnak elsősorban az az oka, hogy több kormány ezen az ülésen akarja betervezni a tagfelvétel iránti kérvényét, holott tudvalevőleg a Népszövetség jelenlegi tagjainak álláspontja az, hogy Németországon kívül semmiféle más államot a Népszövetség kebelébe nem vehetnek fel. A tagsági helyek szaporítása körül megindult vitát tulajdonképpen Lengyelország tagfelvételi kérvénye indította meg, amelyet közvetlenül Németország jelentkezése után terjesztettek be a Népszövetség titkárságához. Németország már annakidején kijelentette, hogy abban az esetben, ha Lengyelország is helyet kap a Népszövetségben, lemond tagságáról, sőt sem misnek nyilvánítja a néhány hónappal ezelőtt megkötött s a jelenlegi nyugateurópai béke alapját képező locarnói szerződést.

Lengyelország belépését csupán Chamberlain angol külügyminiszter támogatja, aki a tagfelvételre biztos ígéretet tett a lengyel külügyminiszternek. Minthogy azonban az ígéret teljesítése elé elvárhatatlan akadályok hátrálnak, tekintve, hogy az angol kormány hat tagja lemondását határozta el arra az esetre, ha Chamberlain ígéretét beváltják és miután a nagyhatalmak, élükön Japánnal, egymásután adják be kifogásaikat a tagsági helyek szaporítása ellen, valószínű, hogy a tagfelvételi kérvények tárgyalását a március 7-iki ülés napirendjéről levezetik a legjobb esetben az őszi ülészakra halasztják el.

Lengyelország felvétele főleg azért ütközik nehézségbe, mert attól tartanak, hogy ha Lengyelországot felveszik a Népszövetségbe, a többi államok is azonnal jelentkeznek. Így például a kínai és a perzsa kormány máris megette a

szép énekszámát után frenetikus sikert arattak a „Közgyűlés a négyület“ szereplői: Mendel Rezi, Daszkál Gitta, Herschkovits Régica, Mikler Gizi és Berkovits Béla. Az estélynek a legnagyobb sikerű száma Morgenstern Blanka és Hirsch Duci táncduettje volt, amelyet a közönség háromszor megismételtetett. A jövedelem teljes egészében a Keren Kajemeté.

lépéseket annak érdekében, hogy a Népszövetségben állandó helyet kapjon. Japán ez ellen azonnal tiltakozott és ugyancsak tiltakozását jelentette be a svájci szövetségtagok.

A népszövetségi tagsági helyek szaporítása mellett mindössze Csehszlovákia van, amelynek külügyminisztere, dr. Benes a legmelegebben támogatja nemcsak Lengyelországot, hanem Spanyolországot és Brazíliát tagfelvételi kérését is. Benes kijelentette, hogy a világot nem kormányozhatja egyedül az a t.iz nemzet, amely a Népszövetségben eddig képviselve van és hogy annak az összes államok által való kibővítése valamennyi kontinensnek az érdeke. Masaryk elnök teljesen osztja Benes álláspontját.

Bécs, március 3. Az osztrák kormány, a közvélemény egyhangú kívánságára elhatározta, hogy Németországnak a Népszövetségbe való belépése alkalmából Ramek kancellárt küldi Genfba, aki a Népszövetség t.izén Németország belépése alkalmával a gyhatású üdvözlő beszédet mond. Ramek valószínűleg Benessel együtt utazik Genfba.

Búz selyemgyapjuval Lej 120
Gyapjumellény .. Lej 540
Selyemmellény .. Lej 459

Harisnyák és keztyűk
minden színben, nagy választékban.

„HELIOS“

Főtér 7 szám.

pásztorlélek ez: a száján mindig ott ült az öntudatlan mosolygás, az öreg gyermek szerető becézéssel vitte karján a most ellett gyöngy bányát, és a fia után keservesen beégető anyját úgy vigasztalta, hangos szóval, hogy ne féljen, hiszen csak azért viszi a karján, mert gyöngy még a lábacska — és közben hatalmasat lépett, mert egy hangyaboly került az útjába és gondosan rávigyázott, hogy belé ne tiporjon a sürgölődő okos, fekete bogárkákba. És lám, hogy ez a szent könyv azt mondja, hogy ne fogd el fészken az anyát a fiókáival együtt. Akiba akaratlanul is visszaemlékezett arra az időre, amikor a szerelmese még kicsinyke kisleány volt és néha madárfiókákat hozott neki a mezőről. Háyszor volt az úgy, hogy madárfogó ravaszsgal rajtaütött a fészkenülő madáron és megfogta a fiókáival együtt. A szegény anyamadar kétségbeesetten csaphódott a szárnyával és csipogott, de olyan keservesen, mintha csak a rabul ejtett fiókáit siratná, míg végre Akiba parasztlelke gondolt egyet és szabadon eresztette az öreg: eredj szegény madár és ha már kiraboltam a fészket, legalább ne lássad a fiókáidat rabságban, kicsiny szivednek nem fog sokáig fájni, hamar elfelejted őket és új fészkekben új boldogság vár rád...

Akiba megdöbbenve ismert saját magára a bibliában.

De egy másik érzés, vagy ösztön talán még nagyobb, mert keserű erővel uralkodott ezen a nagy parasztlelken. A végtelen és féktelen gyűlölet Róma ellen. Róma ellen, aki letiporta Zsidóországot, romhalmazzá döntötte Jeruzsálem falait, legyilkolta a fiait, ezrével adta el rabszolgavásáron a zsidó szüzeket új kőket vásárló patriciusoknak és a megmardottakat durva zsoldosaival, vérszopó legátusai-

val és prokurátoraival fojtogatja, hajszolja halálba. Oh, gyáva-okosok akadtak akkor is bőven a zsidóságban. A gyáva-okosok, akik meghunyászkodtak a római ököl előtt, a sunyi hozzádörgölözők, akiknek csak egy vágyuk volt: hogy elfelejtessék a zsidóságot, akik boldogok voltak, ha egy római tiszt a lányukat vette a szemé és minde-nél nagyobb szerencsének tartották, ha beházasodhattak akármilyen rongy római családba. Sokan voltak ezek a gyáva meghunyászkodók, — a rabikat is azért gyűlölte, mert őket is ezek közé számította, — és csak kevesen voltak olyanok, akik keményre harapott szájjal, ösölbe szoritott kézzel, de tanácstalanul néztek farkasszemet Róma zsoldosaival. Nem volt ember, aki meg tudta, vagy meg mert volna mondani, hogy most aztán hogyan, mit és mikor? És Akiba, mintha csak a saját lelkének felsikoltására döbbsen volna rá az Ökönyv betűiben: „... ne köss szövetséget velük és ne kegyelmezz nekik! Ne házassodj össze velük, leányodat ne add a fiának és leányát ne vedd feleségül a fiadnak... hanemhogyan legyen cselekedjete velök: oltárait romboljátok le, oszlopaikat törjétek össze, szent ligeteiket vágjátok ki és bálványaitak égesseket meg tüzből... És ha már azt mondod a te szivedben: számosabbak ezek a népek, mint én, hogyan is tudnám elűzni őket: ne félj tőlük!...“

Ne félj tőlük! Mintha csak egy messzi, emberöltőkön átalcsendülő, felelet volna, ezer évvel ezelőtt elhangzott nagy, kemény, biztató, erőt öntő felelet, az ezer évvel később fölsírt kétségbeesett, jajduló kérdésre. Ne félj tőlük!

És Akiba lázas türelmetlenséggel ásta magát mind mélyebben és mélyebben a Mózes könyvébe.

Folytatása következik.

Fr

Pallavicini
Egy Frie
is beidéz

(Budapest, ...
sitójától.) A fr
elérkezett végső
lösségének kére
zottság nem tud
zetgyűlés színe
z: t annál súlyos
ságes párt sem
Bethlen mellett.
rolyi Imre és P
szidens Friedrich
mítható liberál
emelnek a velük
miniszterelnök
kampány leghev

Má érkezett
igazolják azt a
eddig is világos
mány nemcsak,
hamisítás ügyéb
dott. A nemzetg
gróf Bánffy Mil
is, mint olyan e
hamisítás tervét
den látszat arra
nem maradhat s
esetben is, ha a
vetség eláll a b
dási miatt előb

Részletes t
adjuk:

A mai frank
felszólalása utá
nyitja meg. Bes
zet becsületének
mány becsületéb
lekedett volna h
helyét egy oly
minden gyarutó
döbben ő dolog
lönbséget tesz
zött, holott, a
tudják, hogy ne
imputált szerep

Windischgrätz
képességi látéze
sítás nélkül nem
hamisításban. A
terheli, mert va
dolgát, vagy
tüntette föl a te
zetet, mintha el
tási akciót. Beil
abban látja, hog
nem értesítette
és nem bízta m
hogy eljárásárl
len viselkedése
hogy azért nem
hogy helyettese
hassa az egész t
kormánypartí ol

Fr
1922-ben —
dischgrätz fölke
hogy az irredent
leteket tömörít
már akkor legsz
tiltania és meg
grätz ilyesmikke
már 1921-ben
szokolhamisítás
lentésre nagy za
jobbról azt kiál
nem jelentette
folytatja derült
Windischgrätz,
szélni tervéről,
nyal együtt fo
túlvinni.

jait és állítja, hogy a miniszterelnök hónapokkal ezelőtt tudomással bírt a frankhamisításról és tud a, hogy abban az országos főkapitánynak is része van, azonban hivatalos kötelességének nem tett eleget, mert nem akadályozta meg kellő időben a hamisítást.

A vizsgálóbíró holnapra megidézte gróf Károlyi Imrét is, aki tudvalevőleg a rendőrség előtt megtagadta a további vallomástételt. Eppen ezért a holnapi kihallgatás elé nagy érdeklődéssel tekintenek politikai körökben.

Szamuely — csak szélhámos

A „Pesti Napló“ Toulonba kiküldött munkatársa Szamuely Adolf letartóztatásával kapcsolatban részletes cikket írt, amelyben megállapítja, hogy Szamuelynek semmi köze sincsen a magyarországi frankhamisítókhoz. Egészen kisstílusú szélhámos, aki azért vállalta magára a vádat, hogy a rendőrségnél és fogházban jobban bánjanak vele. Az öt letartóztatott rendőrkapitánynak például ezt mondotta:

— Kapitány ur, én velem olyan fogást csinált, hogy ezek után a párisi rendőrségnél van a helyem.

Páris, március 3. A francia kormány aligha foglal állást Briand elutasítása előtt a frankügyben. Erre vall a „Temp“ vezércikke, amely azt írja, hogy sem Franciaország, sem egy nemzetközi intézmény nem hivatott arra, hogy Betblent eltávolítsa állásától, Leon Blum sem fog előterjeszteni interpellációt.

Páris, március 3. A locarnoi szerződés vitája hosszúra nyúlt, ezért Botanier képviselőnek a frankügyben kedde kitűzött interpellációja tárgyalását elhalasztották. Károlyi Mihály gróf, Garami Ernő, Szende Pál és Diner-Dénes József, a magyar emigráció vezetői, tegnap megjelentek a francia Kamara karzatán, hogy a frankügy vitájánál jelen legyenek.

Nagy Imre grafikai és képkiallítása

Egy lelkes műértővel találkoztam a Nagy Imre tárlatán. Komoly arccal fordult felém és szólt:

— Részvénytársaságot kellene alapítani e képek megvásárlására, melynek tiszteletosa kizárólag a Nagy Imre-féle képek megőrzése és később forgalomba való hozatala volna. Öt év múlva százezreket keresne a részvénytársaság ezeken a képeken.

Az előkelő műbarát talán nem is nagyon túlzott, amikor lelkesedésében ilyen nagy reményeket fűzött Nagy Imre művészetéhez. Ez a fiatal székely művész olyan erővel, robusztus egyéniséggel vonult fel jelenlegi tárlatán, mely még a laikust is megállítja, a hozzáértőt pedig egyenesen lebilincseli.

Tavalyi kiállításával kapcsolatban, melyet az újságíróklubban rendezett, már megállapítottuk, hogy a tusnak és ceruzának kevés hivatottabb mestere akad nálánál a magyar művészek között. Szinte hihetetlenül egyszerű eszközökkel az emberi arc minden bonyolultságát képes visszaadni, emellett a legrejtettebb jellemtulajdonságokat, az egyéniség lényegét tevő vonásokat is visszatükrözteti. Az ő képei tényleg beszélnek: sorsokat, tragédiákat, multakat, jeleneket és jövőket mondanak el, a művészi formanyelv közvetlenségével, a művész komor-tónusú gondolatvilágán és életszemléletén keresztül. Ezek a grafikai rajzok nemcsak az élet és az emberak csodálatos életéről, vergődéseiről, szenvedélyeiről, erőiről és gyöngeségeiről való vallomások, hanem a művész ön-vallomásai is, melyek formákba torkollanak s így a maradandóság igényével vannak megkonstruálva.

Az olajba festő Nagy Imrét csak mostani tárlatán ismertük meg. Az ismerkedés — objektíven megállapíthatjuk — a közönség és a komoly műkritika örömeire szolgál, az erdélyi tehetségnek olyan magasrendűségéről ad bizonyosságot, melyről eddig nem is álmodtunk. Vannak itt Erdélyben simán és előkelően, színesen és kiforrott formaérzékkel festő művészek, vannak igen tehetséges kísérletezők, akiknek utja minden bizonnyal sikereken fog végződni, de Nagy Imre művészete máris kész és kiforrott erővel és egyéniségtől duzzadó művészet, mely távol van az experimentálásoktól.

Van egy tájképe a zsigódi határról, mely a színeknek olyan különös mélységével van

megfestve, a részleteknek olyan egységes és ujjongó harmóniában való egyesülésével, mely a legnagyobb képirok tulajdonsága volt. A természet ezeken a nagyimrei tájakon dalol, pompázik, egész sejtelmes és rejtelmes szépségeiben tárulkozik ki, művésziük egyben bűvész is: ecsetének varázsára életet nyer az élettelen, jelentőséget kap a jelentéktelen, a színek égnének, forrnak, jeleznek és lelepleznek. A természet színeinek különös zenéjű szimfóniája ez a kép, melyet szemünkkel érzékelünk, hogy aztán szívünk mélyébe rejtjük el szépségeit.

Nem csoda, hogy egy ilyen robusztus és önmagán keresztül szuverénen teremtő művész, mint Nagy Imre, talán akaratlanul is stiláris érintkezést talál a reneszánsz művészeinek stílusával. Egyik képén a háttér konstrukciója, fénylő mosolygása egészen Gioconda szerű, maga az alak is annyi lélekkel, mesteri egyszerűséggel van megfestve, hogy minden embert megállít. Többi képsín kevesebb a szelid nyuga-

lom, annál több a robusztum. Aktjai erőteljes, a hus különös feszülésétől duzzadók s színeifélegükben is van valami eredeti, valami masz-szivitás. Meglátszik minden figurális alkotásán a művésznek, hogy hosszabb studiumok eredményei, birkózások után való pihenések reválációja, amikor végül is az alkotó szellem dalmaskodott az ellenálló anyagon.

Nagy Imre a nagy leleplezők közül való. Nem szépíteni igyekszik, mint a schöngelsterei szokványos művészei, hanem minél több rejtettséget feltárni, minél több elevenen buzó életet megragadni és az örökhévalóság számára megőrizni. Súlyos és fajsúlyos művész, aki dialaisit sohasem fogja a népszerűség jegyében aratni. De azok, akik a maradandó értékeket keresik, e kiváló és nagyra hivatott művészt legbensőbb szeretetükbe fogják fogadni. És ez némiképpen önzés is, mert Nagy Imre a jövő embere, Erdély leendő büszkesége, akiről sokat fognak még hallani. (s. l.)

A máramarosszigeti ügyvédi kamara megbélyegzi a választási erőszakosságokat

Mihályi Gabor prefektus ellen saját bátyjának elnökle mellett hozták meg a tiltakozó határozatot

(Sighet Máramarossziget, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától). Jelegette annak idején az Uj Kelet azt az ország a szóló eseményt, amely a községi választások idején történt Máramarosszigeten. A kormány, mint ismeretes, a győzelem érdekében a legvisszatetszőbb eszközöket is igénybe vette: szoken a helyeken, ahol erős ellenzéki felváltást kellett tartania. Máramarosszigeten ez a választási terror abban kulmált, hogy felsőbb utasításra a helyi hatóságok letartóztatták dr. Lázár Illés ilfovi és dr. Ekker Jenő máramarosszigeti ügyvédket, akiket a választás napján bevitték a kolozsvári hadbíróshoz.

A két letartóztatás, különösen ügyvédi körökben kellet kinos feltűnést. A máramarosszigeti ügyvédi kamara február 21-én tartott rendes közgyűlésén foglalkozott dr. Lázár Illés és dr. Ekker Jenő letartóztatásával. A közgyűlés, amelyen 43 tag jelent meg, dr. Jon Kováts indítványára a résztvevők általános helyeslése mellett a következő határozati javaslatban ítélte el a hatóságok jogtiprását:

„A máramarosszigeti ügyvédi kamara 1926 február 21-én tartott rendes közgyűlése alkalmából tiltakozó szavát emeli fel az ügyvédi méltóság megsértése ellen, amely a vármegyei közigazgatás azon cselekedetével történt, hogy dr. Ekker Jenőt, a máramarosszigeti kamara tagját és dr. Lázár Illést, az ilfovi kamara tagját minden törvényes indok nélkül letartóztatták és Kolozsvárra kísérték.

Kérjük az igazságügyi minisztériumot, hogy szolgáltasson nekünk elég ételt. Kérjük az ország többi kamaráit, hogy azonosítsák magukat velünk.

Kérjük a szigeti törvényszék ügyészségét, hogy vezesse be a vizsgálatot a bűnös közgazgatási hatóság ellen.

Érdekes pikantériája ennek a határozatnak, hogy azt az ügyvédi kamara dr. Mihályi Florent dékánnak, a vármegyei prefektus bátyjának elnökle mellett hozta meg.

Itt említjük meg, hogy a közgyűlés dr. Jon Kováts indítványára felterjesztést tett a kabinet-irodához, amelyben legfelsőbb kintüntetése ajánlja Hostinc János ügyvédet, aki már 51 éve fejt ki érdemes működést Máramarosszigeten.

Zirelsohn a kormányt okolja a kamarában az antiszemita agitációért

Parlamentii bizottságot követel a kormány felelősségének megállapítására

(Bucuresti-Bukarest, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától). A kamara mai ülésén Zirelsohn főrabbi az antiszemita zavargások ügyében beszélt. Hangsúlyozza, hogy a kormány négy éve üri az antiszemita propagandát. Parlamentii vizsgálatot kér a kormány felelősségének megállapítására. A bizottságban helyet kell foglalnia az összes ellenzéki pártoknak.

Cosma a husii választási visszaéléseket teszi szóvá, melyre Chirculescu válaszol és kijelenti, hogy a bíróság működéséről nem szabad illetlen bírálatot gyakorolni. Egyébként, ha a bíróságot is megfertőzték politikai mocskosságok, akkor — mondja — felgyújthatjuk az országot minden sajnálkozás és gondolkodás nélkül.

Attérnak a napirendre és megszavazzák a Diaconescu és Dob-rescu kitiltásáról szóló javaslatot. A javaslat ugyan most sem kapta meg a szükséges szavazatokat, de az elnök a szavazást meghamisítva kihirdeti az eredményt. Erre Diaconescu az elnök felé megy és a szemébe vágja a szavazógolyókat. Hatalmas tumultus keletkezett, a kvestorok körülveszik Diaconescut, a zaj elültével az ülést berekesztik. Holnap interpellációs nap van, amelyen az ellenzék számos választási sérelmet terjeszt be. A választ Tatarescu fogja megadni. A holnapi ülés tehát nagyon izgalmasnak ígérkezik.

A szenátusban Bianu szenátor ismét arról beszél, hogy az erdélyi magyarság között hatalmas irredenta propaganda folyik. Részleteket olvas fel egy brosúrából, amely egyházi énekek címén különféle irredenta verseket tartalmaz.

Acü nemzetipárti védelmébe veszi a ma-

gyarságot és kéri, engedjék ebben a kérdésben szóhoz jutni a magyarság képviselőit.

Duca külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy az irredenta-propagandának a kormány minden eszközzel újat fogja állani. Az irredenta propaganda megállítására két eszköz áll a kormány rendelkezésére. Az egyik az, hogy az összes külföldi szövetséges szomszéd-államokkal közös lépésekben állapodjunk meg. Ami ezt a lépést illeti, meg kell mondanom, a kormány megtette a kötelességét. Belföldön a kormány széles politikát folytat a kisebbségekkel szemben, amely alkalmat és teret ad nekik szabad működésük teljes kifejtésére. Demagógiával ezt a kérdést nem lehet elintézni.

Önkéntelenül a paktumkérdésre kell áttérnem. Ha történetesen a magyarok a választások folyamán, tömören a nemzeti párt mellé állanak, az erdélyi magyarság az önök legkedvesebb barátjaivá vált volna. A kormány egy paktumot kötött a kisebbségekkel, amely hangsúlyozom, nem érinti a legcsekélyebb keretben sem az ország érdekeit, önök azt kiabálják felénk, hogy eladtuk az országot az erdélyi magyarságnak. Nem szabad kétszínű politikát folytatni.

Grofsoreanu kéri, hogy a bánati országutakat hozták rendbe. Azonkívül kéri, hogy Buziánál nyissanak utat Jugoszláviával. Mosiu válaszában kijelenti, hogy a kormány rengeteg pénzt költött eddig is a bánati utak kijavítására. Duca kifejti, hogy a jugoszláviai ut megnyitására most folynak a tárgyalások a jugoszláv kormánnyal.

A né az állam

Berlin,

Európában díseiről v Németszág tikalag mé a német kö tisztában va három év legfontosabb beavatkozás zat minden hogy a mai nevezhető á

A hábor mas, súlyos lási processz európai állam tökéletes á ban véve ke lagos konjur melő appará talpolitika cs pedig fokoz súlyos terhei

Már 192

akkori korá közvetlen hat nek, hogy N a gazdasági u módon, parla a „szabad ve dasági diktat

Rathenau

német gazdas lami beavat általt oldhat o alkotása az birodalmi gaz vetődő problé ményezésse vol szakszertv él befolyásolva.

A tényleg

1923 végén k uán. A Reich lommall ruházt zással létesíté Rentenbankot, német közgazd R-ntenbankból valuta- és hitel gazdasági korá széles kiterjedé cióját biztosítja

A központi

lisztikus termel de rendszerint körülmények k felfogása a jegy „Konstatierung ponti bank felat befolyásolása, h

Tehát a diszko

megszabja a t hitelrestrikció n az aranyfedezet rendkívüli esetek

Németszági

állam a B'rodalt folytat, amelynel amely nem csup örzi meg, hanem den vonatkozásb dalmi Bank korá fesszor hatása al konferencia világ tette le alapvető

Cassel szerint

dasági kiválgatás üzemeket teszi h tényleg predestin tehát kontingentá általános gazdasá gálni, csak oly hi spekulációt szolgá jogosultságuk. A

jait és állítja, hogy a miniszterelnök hónapokkal ezelőtt tudomással bírt a frankhamisításról és tud a, hogy abban az országos főkapitánynak is része van, azonban hivatalos kötelességének nem tett eleget, mert nem akadályozta meg kellő időben a hamisítást.

A vizsgálóbíró holnapra megidézte gróf Károlyi Imrét is, aki tudvalevőleg a rendőrség előtt megtagadta a további vallomástételt. Éppen ezért a holnapi kihallgatás elé nagy érdeklődéssel tekintenek politikai körökben.

Szamuely — csak szóhámos

A „Pesti Napló“ Toulonba kiküldött munkatársa Szamuely Adolf letartóztatásával kapcsolatban részletes cikket írt, amelyben megállapítja, hogy Szamuelynek semmi köze nincs a magyarországi frankhamisítókhoz. Egészen kisszerű szóhámos, aki azért vállalta magára a vádat, hogy a rendőrségnél és fogházban jobban bánjanak vele. Az öt letartóztatott rendőrkapitánynak például ezt mondotta:

— Kapitány ur, ön velem olyan fogást csinált, hogy ezek után a párisi rendőrségnél van a helyem.

Páris, március 3. A francia kormány aligha foglal állást Briand elutazása előtt a frankügyben. Erre vall a „Temps“ vezércikke, amely azt írja, hogy sem Franciaország, sem egy nemzetközi intézmény nem hivatott arra, hogy Bethlent eltávolítsa állásától. Leon Blum sem fog előterjeszteni interpellációt.

Páris, március 3. A locarnoi szerződés vitája hosszúra nyúlt, ezért Botaniér képviselőnek a frankügyben kedde kitűzött interpellációja tárgyalását elhalasztották. Károlyi Mihály gróf, Garami Ernő, Szende Pál és Diener-Dénes József, a magyar emigráció vezetői, tegnap megjelentek a francia Kamara karzatán, hogy a frankügy vitájánál jelen legyenek.

Nagy Imre

grafikai és képiállítása

Egy lelkes műértővel találkoztam a Nagy Imre tárlatán. Komoly arccal fordult felém és szólt:

— Részvénytársaságot kellene alapítani a képek megvásárlására, melynek üzletága kizárólag a Nagy Imre-féle képek megőrzése és később forgalomba való hozatala volna. Öt év múlva százszázalékosan keresne a részvénytársaság ezeken a képeken.

Az előkelő műbarát talán nem is nagyon túlzott, amikor lelkesedésében ilyen nagy reményeket fűzött Nagy Imre művészetéhez. Ez a fiatal székely művész olyan erővel, robusztus egyéniséggel vonult fel jelenlegi tárlatán, mely még a laikust is megállítja, a hozzáértőt pedig egyenesen lebilincseli.

Tavalyi kiállításával kapcsolatban, melyet az újságíróklubban rendezett, már megállapítottuk, hogy a tuznak és ceruzának kevés hivatottabb mestere akad nálánál a magyar művészek között. Szinte hihetetlenül egyszerű eszközökkel az emberi arc minden bonyolultságát képes visszaadni, emellett a legrejtettebb jellemtulajdonságokat, az egyéniség lényegét tevő vonásokat is visszatükrözteti. Az ő képei tényleg beszélnek: sorsokat, tragédiákat, multakat, jeleneket és jövőket mondanak el, a művészi formanyelv közvetlenségével, a művész komor-tónusu gondolatvilágán és életszemléletén keresztül. Ezek a grafikai rajzok nemcsak az élet és az emberek csodálatos életéről, vergődéseiről, szenvedélyeiről, erőiről és gyöngeségeiről való vallomások, hanem a művész önvallomásai is, melyek formákba torkollanak s így a maradandóság igényével vannak megkonstruálva.

Az olajba festő Nagy Imrét csak mostani tárlatán ismertük meg. Az ismerkedés — objektíven megállapíthatjuk — a közönség és a komoly műkritika örömeire szolgál, az erdélyi tehetségnek olyan magasrendűségéről ad bizonyosságot, melyről eddig nem is álmodtunk. Vannak itt Erdélyben simán és előkelően, színesen és kiforrott formaérzékkel festő művészek, vannak igen tehetséges kísérletezők, akiknek utja minden bizonytalanságban fog végződni, de Nagy Imre művészete máris kész és kiforrott erővel és egyéniségtől duzzadó művészet, mely távol van az experimentálásokon.

Van egy tájképe a zsigódi határról, mely a színeknek olyan különös mélységével van

megfestve, a részleteknek olyan egységes és ujjongó harmóniában való egyesülésével, mely a legnagyobb kipurkáló tulajdonsága volt. A természet ezeken a nagyimrei tájakon dalol, pompázik, egész sejtelmes és rejtelmes szépségeiben tárulkozik ki, művésziük egyben búvész is: ecsetének varázsára életet nyer az élettelen, jelentőséget kap a jelentéktelen, a színek égnek, forrnak, jeleznek és lelepleznek. A természet színeinek különös zenéjü szimfóniája ez a kép, melyet szemünkkel érzékelünk, hogy azután szívünk mélyébe rejtjük el szépségeit.

Nem csoda, hogy egy ilyen robusztus és önmagán keresztül szuverénen teremtő művész, mint Nagy Imre, talán akaratlanul is stilisztikus érintkezést talál a reneszánsz művészeinek stilisztusával. Egyik képén a háttér konstrukciója, fénylő mosolygása egészen Gioconda szerű, maga az alak is annyi lélekkel, mesteri egyszerűséggel van megfestve, hogy minden embert megállít. Többi képsiu kevesebb a szelid nyuga-

lom, annál több a robusztum. Aktjai erőteljes, hus különös feszüléstől duzzadó s színelőfogásokban is van valami eredeti, valami maszszivitás. Meglátszik minden figurális alkotásán a művésznök, hogy hosszabb studiumok eredményei, birkózások után való pihenések revelációja, amikor végül is az alkotó szellem dialmaskodott az ellenálló anyagon.

Nagy Imre a nagy leleplezők közül való. Nem szépitni igyekszik, mint a schöngmeisteri szokványos művészei, hanem minél több rejtettséget feltárni, minél több elevenen buzógó életet megragadni és az örökkévalóság számára megörögzíteni. Sulyos és fájtsulyos művész, aki dialdait sohasem fogja a népszerűség jegyében aratni. De azok, akik a maradandó értékeket keresik, e kiváló és nagyraihivatott művészt legbensőbb szeretetükbe fogják fogadni. És ez némiképen önzés is, mert Nagy Imre a jövő embere, Erdély leendő büszkesége, akiről sokat fognak még hallani. (s. l.)

A máramarosszigeti ügyvédi kamara megbélyegzi a választási erőszakosságokat

Mihályi Gabor prefektus ellen saját bátyjának elnökle mellett hozták meg a tiltakozó határozatot

(Sighet Máramarossziget, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától). Jelemtette annak idején az Uj Kelet azt az ország a szólo eseményt, amely a községi választások idejéa történt Máramarosszigeten. A kormány, mint ismeretes, a győzelem érdekében a legvisszaétsőbb eszközöket is igénybe vette azokon a helyeken, ahol erős ellenzéki felvázástól kellett tartania. Máramarosszigeten ez a választási terror abban kulmált, hogy felsőbb utatitásra a helyi hatóságok letartóztatták dr. Lázár Illés ilfovi és dr. Ekker Jenő máramarosszigeti ügyvéd-eket, akiket a választás napján bevitték a kolozsvári hadbírószághoz

A két letartóztatás, különösen ügyvédi körökben kellet kinos feltűnést. A máramarosszigeti ügyvédi kamara február 21 én tartott rendes közgyűlésén foglalkozott dr. Lázár Illés és dr. Ekker Jenő letartóztatásával. A közgyűlés, amelyen 43 tag jelent meg, dr. Jon Kováts indítványára a résztvevők általános helyeslése mellett a következő határozatot javaslatban ítélte el a hatóságok jogtiprását: „A máramarosszigeti ügyvédi kamara 1926 február 21-én tartott rendes közgyűlése alkál-

mából tiltakozó szavát emeli fel az ügyvédi méltóság megsértése ellen, amely a vármegyei köz igazgatás azon cse'ekedetével történt, hogy dr. Ekker Jenőt, a máramarosszigeti kamara tagját és dr. Lázár Illést, az i fovi kamara tagját minden törvényes indk nélkül letartóztatták és Kolozsvárra kísérték.

Kérjük az igazságügyi minisztériumot, hogy szolgáltasson nekünk elég ételt. Kérjük az ország többi kamaráit, hogy azonosítsák magukat velünk,

Kérjük a szigeti törvényszék ügyészségét, hogy vezesse be a vizsgálatot a bűnös közigazgatási hatóság ellen.

Érdekes pikantériája ennek a határozatnak, hogy azt az ügyvédi kamara dr. Mihályi Florent dékánusk, a vármegyei prefektus bátyjának elnökle mellett hozta meg.

Itt említjük meg, hogy a közgyűlés dr. Jon Kováts indítványára felterjesztést tett a kabinet-irodához, amelyben legfelsőbb kintüntetésre ajánlja Hostine János ügyvédet, aki már 51 éve fejt ki érdemes működést Máramarosszigeten.

Zirelsohn a kormányt okolja a kamarában az antiszemita agitációért

Parlamentit bizottságot követel a kormány felelősségének megállapítására

(Bucuresti-Bukarest, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától) A kamara mai ülésén Zirelsohn főrabbi az antiszemita zavargások ügyében beszélt. Hangsúlyozza, hogy a kormány négy éve túri az antiszemita propagandát. Parlamenti vizsgálatot kér a kormány felelősségének megállapítására. A bizottságban helyet kell foglalnia az összes ellenzéki pártoknak.

Cosma a husii választási visszaéléseket teszi szóvá, melyre Chirculescu válaszol és kijelenti, hogy a bíróság működéséről nem szabad illetlen bírálatot gyakorolni. Egyébként, ha a bíróságot is megfertőzték politikai mocskosságok, akkor — mondja — felgyújthatjuk az országot minden sajnálkozás és gondolkodás nélkül.

Áttérnek a napirendre és megszavazzák a Diaconescu és Dob-rescu kitiltásáról szóló javaslatot. A javaslat ugyan most sem kapta meg a szükséges szavazatokat, de az elnök a szavazást meghamisítva kihirdeti az eredményt. Erre Diaconescu az elnök felé megy és a szemébe vágja a szavazógolyókat. Hatalmas tumultus keletkezett, a kvestorok körülveszik Diaconescut, a zaj elültével az ülést berekesztik.

Holnap interpellációs nap van, amelyen az ellenzék számos választási sérelmet terjeszt be. A választ T. tarescu fogja megadni. A holnapi ülés tehát nagyon izgalmasnak ígérkezik.

A szenátusban Bianu szenátor ismét arról beszélt, hogy az erdélyi magyarság között hatalmas irredenta propaganda folyik. Részleteket olvas fel egy brosúrából, amely egyházi énekek címén különféle irredenta verseket tartalmaz.

Aciu nemzetipárti védelmébe veszi a ma-

gyarságot és kéri, engedjék ebben a kérdésben szóhoz jutni a magyarság képviselőit.

Duca külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy az irredenta-propagandának a kormány minden eszközzel útját fogja állani. Az irredenta propaganda megállítására két eszköz áll a kormány rendelkezésére. Az egyik az, hogy az összes külföldi szövetséges szomszéd-államokkal közös lépésekben áll-podjunk meg. Ami ezt a lépést illeti, meg kell mondanom, a kormány megtette a kötelességét. Belföldön a kormány széles politikát folytat a kisebbségekkel szemben, amely alkalmat és teret ad nekik szabad működésük teljes kifejtésére. Demagógiával ezt a kérdést nem lehet elintézni.

Önkéntelenül a paktumkérdésre kell áttérnem. Ha történetesen a magyarok a választások folyamán, tömören a nemzeti párt mellé állanak, az erdélyi magyarság az önök legkedvesebb barátjaivá vált volna. A kormány egy paktumot kötött a kisebbségekkel, amely hangsúlyozom, nem érinti a legesekélyebb keretekben sem az ország érdekeit, önök azt kiabálják felénk, hogy eladtuk az országot az erdélyi magyarságnak. Nem szabad kétszínű politikát folytatni.

Grofsoreanu kéri, hogy a bánáti országutakat hozzzék rendbe. Azonkívül kéri, hogy Buziánán nyissanak utat Jugoszláviával. Mosiu válaszában kijelenti, hogy a kormány rengeteg pénzt költött eddig is a bánáti utak kijavítására. Duca kifejti, hogy a jugoszláviai út megnyitására most folynak a tárgyalások a jugoszláv kormánnyal.

A német állam

Berlin, március 3. Eorópában a Németországban a német közgazdasági életben a legfontosabb beavatkozása az, hogy a mai nevezhető állam

A háború mas, sulyos me lési processzust európai állam. tökéletes átcsoban véve keveslagos konjunktumelő apparátustalpolitika csődjedig fokozták sulyos terhei.

Már 1922 b akkori korz any közvetlen hatalm nek, hogy Német a gazdasági újjá módon, parlamen a „szabad veres dasági diktatúra

Rathenau német gazdaság lami beavatkozástal oldható me alkotása az u. birodalmi gazdas vetődő problémálményezése volt. szakszerű elzete befolyásolva.

A tényleges 1923 végén kezd után. A Reichsta lommall ruházata f zással létesítette Rentenbankot, me német közgazdasá Rentenbankból ró valuta- és hitelpol gazdasági kora án széles kiterjedésű ciónját biztosítják

A központi je lisztikus termelcre de rendszerint m körülmények közt felfogása a jegyba „Konstatierungstha ponti bank feladat befolyásolása, hané Tehát a diszkontli megszabja a tény hitelrestrikció nem az aranyfedezet rendkívüli esetekben

Németországban állam a B'rodalmi folytat, amelynek j amely nem csupán örzi meg, hanem a den vonatkozásban dalmi Bank kormán fesszor hatása alatt konferencia világhi tette le alapvető va Cassel szerint a

dasági kiválogatás. üzemeket teszi hite tényleg predestinál tehát kontingentálni általános gazdasági gálni, csak oly hitel spekulációt szolgál jogultságának. A fe

A német gazdasági krízis nyolcévi története

Az állami beavatkozás. Jegybankpolitika mint gazdaságpolitika. Amerikai kölcsönök. A kereskedelmi mérleg. A válság szimptomái

Berlin, március 3. Politikai körökben ma egész Európában a parlamentarizmus és a diktatura kérdéseiről vitatkoznak. A legutóbbi kormányválság Németországban is felszínre vetette e kérdést. Politikailag még problematikusak e fogalmak, de aki a német közgazdaság mai strukturáját ismeri, azt tisztában van azzal, hogy a német gazdaság már három év előtt a diktatura javára döntött. A legfontosabb gazdasági faktorokat az állam tudatos beavatkozása befolyásolja és a centrális kormányzat minden megnyilvánulása csak azt bizonyítja, hogy a mai német állami gazdaságpolitika joggal nevezhető állami gazdasági diktatúrának.

A háború befejezése után Németország hatalmas, súlyos megrázkódásokat korát élte. A bomlási processzust sokkal jobban érezte, mint a többi európai állam. A tömeges fogyasztóképességének tökéletes átcsoportosulásával szemben egy alapban véve keveset változott, sőt az infláció látszólagos konjunktúrája által megővelt gazdasági termelői apparátus állott. Valutáris nehézségek, a hitelpolitika csődje következett. Az általános krízist pedig fokozták a reparáció és a Ruhr megszállás súlyos terhei.

A diktatura felé

Már 1922-ben mutatkoztak a nehézségek. Az akkori kormány, mely még Rathenau befolyásának közvetlen hatalma alatt állott, tudatában volt annak, hogy Németország felépülése végeredményben a gazdasági újjáéledés kérdésén fordul meg. Érdekes módon, parlamentáris uton jutott el Németország a „szabad verseny“ ideáljától a pénzügyi és gazdasági diktatúrához.

Rathenau maga tisztában volt azzal, hogy a német gazdaság problémakomplexuma csak az állami beavatkozás igen nagymértékű alkalmazása által oldható meg. Az intézményes megoldás első alkotása az u. n. „Reichswirtschaftsrat“ volt, a birodalmi gazdasági tanács, melynek célja a felvetődő problémák szakaszerű megvitátása és véleményezése volt. A parlament vitái tehát ettől a szakaszerű előzetes véleményezéstől voltak mindig befolyásolva.

A tényleges gazdasági diktatura azonban csak 1923 végén kezdődött, a valutastabilizálás alatt és után. A Reichstag a kormányt diktatórikus hatalommal ruházta fel és a hatalomra való hivatkozással létesítette azután a kormányt a birodalmi Rentenbankot, melynek szuverén működése az egész német közgazdaság végső landítókerékévé lett. A Rentenbankból kelt ki az új Reichsbank, mely valuta- és hitelpolitikájával még ma is a centrális gazdasági korányszakot tartja kezében. Ezen intézet széles kiterjedésű jogai valóságosan a diktatura pozícióját biztosítják a vezető állami körök részére.

A központi jegybank politikája minden kapitalizmus terméktrendszerben széles kihatású faktor, de rendszerint mégis kevésbé szoktak normális körülmények közt élni vele. A békeévek kialakult felfogása a jegybank politika terén az úgynevezett „Konstatierungstheorie“ volt, mely szerint a központi bank feladata nem a pénzpiac és közgazdaság befolyásolása, hanem csak az utólagos konstatálás: Tehát a diszkontláb magassága követi és nem megszabja a tényleges pénzpiaci kamatlábat. A hitelrestríkciónak nem volt békei szokvány és legfeljebb az aranyfedezet megőrzése céljából használták fel rendkívüli esetekben.

A tudatos jegybank-politika

Németországban azonban 1924 eleje óta az állam a Birodalmi Bank tudatos jegybankpolitikát folytat, amelynek jelentősége nem csupán valutáris, amely nem csupán a fedezet normális nagyságát őrzi meg, hanem a gazdaság minden ágát és minden vonatkozásban befolyásolja. Schacht a Birodalmi Bank kormányzója teljesen Cassel svéd professzor hatása alatt áll, aki a gēnauai pénzügyi konferencia világhírűvé vált memorandumában fektette le az alapvető valutapolitikai elveit.

Cassel szerint a diszkontpolitika célja egy gazdasági kiválóztatás. A magas diszkontláb csak azon üzemeket teszi hitelképesé, melyek gazdaságilag tényleg predestináltak hitel felvételére. A hitelek tehát kontingentálni kell, az igénybevevő üzemek általános gazdasági predestináltságát kell megvizsgálni, csak oly hitelek kell kiadni, amelyek nem spekulációt szolgálnak, hanem tényleg gazdasági jogosultságuk. A fedezet érdekében kontingentálni

kell a hiteleket, a külföldi tőke beözönlése érdekében megasan kell tartani a diszkontlábát.

Természetesen ez a teória már jelentősen eltérő a békeitől, ez a teória a jegybank monopol helyzetét kihasználja és azt közérdekből gazdaságpolitikának használja fel.

Schacht egész működése alatt Cassel módszerét követte. A hitelkontingentálást a legnagyobb nehézségek mellett is keresztülvitte. Két éven át sikerült a pénzpiacot mesterséges uton relatíve magas kamatlábat fentartania. De ez a politika viszont megőrizte a német valuta stabilitását, ami pedig a mai német közgazdaságnak sine qua nonja.

A jegybankpolitika ilyen rendszerű alkalmazása egyúttal az inflációs gazdaság tökéletes lefűtését jelentette. A szigorú kontingens kizárta azt, hogy az egészségtelen inflációs bázison álló üzemek tovább is létezhessenek és krízisüket váltómanőverekkel leplezhessék. Tehát, hogyha ma a csődatatisztikának ijesztő számait látjuk, úgy azt előbb kritikus szemmel kell mérlegelni. A csődök és kényszer-egyezségek nagy száma mindjárt veszít jelentőségéből, ha meggondoljuk, hogy pl. Berlinben a bejegyzett cégek száma 1913-tól 1924-ig 31600-ról 61000-re növekedett.

A tisztulási processzus

A jegybankpolitikának ez a rendszere tehát a tisztulási processzus kezdetét jelentette. A sikert semmi sem bizonyíthatja jobban, mint az a hatalmas fejlődés, melyet a német gazdaság 1924 elejétől 1925 végéig felmutat. Az 1924-es év a sok csőd és bukás dacára kimondottan konjunktúra-évének tekinthető. (A kivétel mintegy megduplázódott, a munkanélküliek száma 3 millióról 1924 januárban 1925 augusztusáig 200.000-re csökkent.)

Az 1925. év második fele a német közgazdaságnak egy egészen új periódusát jelenti. A Stianes-csőd utóhatásai, egy egész csomó hatalmas ipari konzern illiquiditása mindig erősebb és erősebb módon éreztetik, hogy a német gazdaság a tőkehiány következtében igen súlyos válsághoz jutott. Az inflációs termelési politika káros utóhatásai csak most érezhetők teljes mértékben. Hatalmas része a német nemzeti vagyonnak változott át az infláció évei alatt mobil tőkéből immóbil termelőeszközzé. A konjunktúra elmúlt, a világpiac nem felvevőképes, az investált tőke teljesen improduktív és állandó kamatvesztést jelent.

Az ezután következő állami beavatkozás újra csak azt bizonyítja, hogy a mai német gazdaságpolitika a diktatura jegyében működik. Az ipar külföldi kölcsönökért folyamodik, az állam azonban azonnal közbelép és újra intézményesen oldja meg a külföldi kölcsönök kérdését.

A probléma tanulmányozását újra Schacht kapta kezébe. A pénzügyminisztérium bizottságot delegált, melynek célja volt a kölcsönök beözönlése a kereskedelmi mérleget kedvezőtlenül befolyásolta, hiszen tapasztalati tény az, hogy minden ilyen esetben az árupiacon is érezhető a beözönlő értékek hatása és a hitelek nemcsak deviza, hanem áru formájában is vándoroltak át.

Komoly nehézségek

De a diktatórikus állami gazdaságpolitika a múlt év végén igen nehéz problémákhoz jutott, melyeknek megoldása semmiesetre sem történhetik egyedül állami beavatkozás útján. A német viszonyok is rosszabbodtak és az utolsó hónapokban állandóan nő a munkanélküliség. Az első időben még sikerült a kedélyeket megnyugtani azzal, hogy a mezőgazdasági proletáriátus felszabadulása számukra növeli a munkanélküliséget. De ma már mindenki tudja, hogy a jelenség igen komoly. A munkanélküliek (csak a statisztika által mutatott-

tak) száma a kétmilliót is meghaladja (1925. augusztusban 200.000).

Tehát a német közgazdasági diktatúrának (enyhébben szólva állami gazdaságpolitikának) szokták nevezni, de már a leírt tények is mutatják, hogy a „diktatura“ szó helyesebb most kell igazán megmutatni, hogy mit tud!

A bankóprést inflációs mintára munkanélküli segélyek céljából nem szabad igénybe venni, a régen szokásos szociálpolitikai módszer a produktív segély (foglalkoztatás állami és városi munkálatoknál) aligha jöhet számításba.

Ugy látszik tehát, hogy a legnagyobb nehézségek kora most következett. Az 1924. évben és 1925. első felében relatíve sokkal könnyebb volt a vezetést kézben tartani és eredményeket elérni, mert akkor egészen természetes külső körülmények is a fejlődést és javulást hozták. Most azonban a visszaesés veszélyét kell leküzdeni.

A börzekonjunktúra

A mai német konjunktúrákép igen különös. És a felületes szemlélőt könnyen tévedésbe ejtheti. A börze állandóan javuló tendenciát, állandó részvény- és értékpapír-hausséot mutat az értékpapírindex az utóbbi két hónap alatt cca 20 százalékkal emelkedett. A pénzpiac állandó pénzbőség mutatkozik, a kereskedelmi mérleg javult, a kivitel jelentős emelkedést mutat, a behozatal megcsappant. Ezekből a jelenségekből a felületes szemlélő azt olvasná le, hogy Németországban konjunktúra van, holott minden egyes tétel objektív mérlegelése csak tipikus depressziós jelenségeket mutat.

Az egyedüli, ami biztató jelenségeként tekinthető, a börze konjunktúrája. Ettől sokan várják egy általános javulás korszakát, a krízis végét. Nehéz azonban itéletet mondani, mindenesetre a legnagyobb része ebben a konjunktúrában a metall-vállalatok szervezkedésének és a külföldi papírvásárlásainak van.

A pénzpiac túlbősége, a nagy pénzkinálat a mai német helyzet mellett inkább rosszabbat, mint jót jelent. A produkció stagnál, a piacok rosszabbak, az áruk elhelyezése nehéz, tehát az amerikai kölcsönökből befolyt tőke nagyrésze nem kerül közvetlenül a produkcióba, hanem a kevésbé veszélyes pénzpiacot keresi fel. Hiányzik tehát a termelésre való kedv, a produktív investálás. Egy legutóbbi jelentés szerint a Reichsbank kimutatja, hogy a pillanatnyi pénzbőség oly nagy, hogy a nagy német bankok az utóbbi két hónapban, mintegy 50 millió aranymárkát helyezték ki külföldre.

Ha tehát a fenti motívumokat átgondoljuk, akkor látjuk, hogy ez a jelenség igazán csak látszólag kedvező.

A kereskedelmi mérleg számai szintén nagyon problematikusak. Az 1924. év javuló konjunktúrája mellett állandóan emelkedő volt mindkét oldal, az export emelkedett, de az import emelkedése azt jóval túlkompensálta és az év a passzivitás jegyében zárult. Kétségenkívüli azonban, hogy az akkori passzivitás örvendetes jelenség volt bizonyos mértékig, hiszen csupán azt jelentette, hogy a tömeges vásárló erejének növekedése újra megajította az utat a külföldi luxus-termékek felé.

A válság még nem múlt el

1925. második felében a behozatal jelentős mértékben csökkenő tendenciát mutat (augusztus 1176,9, szeptember 1052,3, november 855,5, december 757,6 millió aranymárka). De viszont ezeket a számokat is kritikus szemmel tekintve, azt a konzekvenciát kell levonnunk, hogy a csökkenés szintén depressziós jelenség és a belföldi vásárlóerő krízis általi leromlására vezethető vissza.

A kiviteli számok emelkedő tendenciája jogosít talán némi reményre, de egyelőre az is nehezen ítéltető meg. A Kelet-Európa felé irányuló export-számok emelkedését igen kedvezőnek tartják és élénken kommentálják a német közgazdasági sajtóban, de még egyelőre csak nehezen állapítható meg, hogy ez időszerű jelenség, vagy állandó tendencia.

Mindenesetre még ma Németország a válság legsúlyosabb időszakát éli. Hogy a javulás honnan várható, az egyelőre beláthatatlan. Kétségtelen azonban, hogy az állami beavatkozás éppen most ebben az időben érezteti legkevésbé befolyását, amikor „erős kezekre“ leginkább szükség volna. Ha tehát a gazdasági diktatura e súlyos napokban nem tudja a helyzetet megjavítani, akkor az eddig oly nagyrabecsült német „Wirtschaftswunder“ csődöt mondott.

Havas Imre

* Brassóban hirdetések, előfizetések felvételére és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elek Hirlapiroda Str. Portii 82.

Aktjai erőteljesebbé, a színfalak mögötti, valami maszkuláris alkotásán stúdiómozgások eredő pihenések revesztő szellem dia-

gion. Közül való, a schöngesterei, minél több rejtett, enen buzgó életet g számára megmüvész, aki dia-zerűség jegyében adandó értékeket ivatott művészt k fogadni. És ez egy Imre a jövő sege, akiről sokat (s. l.)

gbélyegzi

mellett

el az ügyvédi mélt. a vármegyei köz. történt, hogy dr. geti kamara tagját amara tagját min. letartóztatják és

misztériumot, hogy. Kérjük az ország k magukat velünk.

yszek ügyészségét, a bűnös közgaz

határozatnak, hogy. helyi Florent de. bátyjának elnök-

közgyűlés dr. Jon. tett a kabinet. kiténtésre ajánlja. már 51 éve fejt ki. teten.

arában

llapítására

ben a kérdésben viselőit.

aszában kijelen. agandának a kor. fogja állani. Az. ására két eszköz

Az egyik az. séges szomszéd. áll. podjunk meg. kell mondanom, ségét. Belföldön. ytát a kisebbsé. al és terezt ad. eljes kifejtésére. m lehet elintézni.

rdésre kell átér. arok a választá. zeti párt mellé. az önkö legked.

A kormány egy. kel, amely hang. kélyebb keretek. önkö azt kiabálják. gót az erdélyi. tszintü politikát

bánati országut. l kéri, hogy Bu. kláviával. Mosiu. ormány rengeteg. i utak kijavítá. oszláviai ut meg. yalások a jugo-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti újság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnemását csak a fenn
megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Csütörtök
5886. Adár 18.
1926. március 4.

— **Barisszia-matiné a kolozsvári Magyar Színházban.** A kolozsvári Aviva és Barisszia szervezetek vasárnap, március 7 én délután fél 11 órai kezdettel nagyszabású matiné rendeznek a Magyar Színházban. A program kiemelkedő számai: Dragos-Klein Jolán ballarina betanításával és közreműködésével egy 14 tagból álló ballet, amelynek szereplői közt ott találjuk Kolozsvár legszebb urilányait. *Ihász Aladár* betanításával egy purimi vigjáték és közreműködésével különböző kuplészámok garantálják a teljes sikert. A jegyek elővételben már kaphatók a színház pénztáránál és a Barisszia irodájában. (Calea Rugele Ferdinand 48. szám alatt.)

— **Veroniade ezredes érdekes vallomása a Focker-panama tárgyalásán.** Bukarestből jelentik: A Focker-panama mai tárgyalása során a vádlottak kihallgatására került a sor. Veroniade ezredes hallgatták ki először, aki elmondta a repülőgépvásárlás ügyét az Armstronge céggel való tárgyalásoktól egészen a Focker-céggel kötött megállapodásig. Előadja, hogy egy napon beállított hozzá Theodorescu ezredes azzal, hogy Károly trónörökös kéri a Peles-kastélyba. Még aznap megjelent a trónörökösnél, mint az aviatika főparancsnokánál, aki előadta neki, hogy a repülőhadsergek felfedező és bombavetőgépekre van szüksége. Őt és Mun'eanu őrnagyot bizta meg a repülőgépek beszerzésével Károly. Eleget is tett a megbízásnak, de ettől a perctől kezdve egymásután intrikáltak ellene Károlynál, aki azonban mindennek ellenére az ő tanácsait hallgatta meg. Különösen Hentescu tábornok volt az, aki a Botez típusú gépeket favorizálta, amelyekről azonban kidrűlt, hogy régi típusúak. Ezután még néhány lényegtelen vallomást tesz, mire az elnök vallomását félbeszakítva a tárgyalást holnapra halasztja el.

— **Egy szlovenszkói község, ahol nem türik meg a zsidót.** Késmárkról jelentik: A szépenégyi Maldur községet színnémet nép lakja, amely kinézi, kiüzi az idegent, mert családias közéleti életük megbontóit látja bennük. A háború ki törése óta nem is telepedett meg az evangélikus községben sem római katolikus, sem zsidó ember. De a községnek még ezsem volt elegendő. Hogy megszabaduljanak a község egyetlen zsidójától, a korcsmárosról, tekintélyes összeggel megvették a korcsmát és a „válságdíj” fejében elköltözték a korcsmáros. A korcsmát azután lebontották és templomot építettek helyébe. A közelmúltban „borzalmas” eset történt. Megjelent egy zsidó kereskedő és mert megtetszett neki a konkurenciamentes falu, elhatározta, hogy megtelepszik. A községben erre nagy ijedelem támadt és addig tanakodtak a tenni való, amíg megszerkesztettek egy hivatalos beadványt a járási főnökséghez. A beadvány sorsát nagy érdeklődéssel figyeli az exkluzív falu népe.

— **A temesvári ügyvédek is csatlakoztak az országos sztrájkhoz.** Temesvárról jelentik: A temesvári ügyvédi kamara tegnap délután ülést tartott és elhatározta, hogy csatlakozik az országos ügyvédszövetség sztrájkhatározatához, amennyiben tehát a bírói eljárás gyorsításáról szóló törvényt, a bélyegilletékekről szóló törvényjavaslatot vissza nem vonják, a temesvári ügyvédek is sztrájkba lépnek. A sztrájk időpontját csütörtökön állapítja meg az országos ügyvédszövetség. Ezeken kívül követelik az árvaszékek visszaállítását is.

— **Uj szállítási szabályzat a CFR-nél.** Bukarestből jelentik: A CFR új áruforgalmi szabályzatot dolgozott ki, amely szerint az áru-

Hétfőn dől el a diáksztrájk sorsa

Exmatrikulálják az előadásokon meg nem jelenő egyetemi hallgatókat

(Bucuresti-Bukarest, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jasiból jelentik, hogy az ottani egyetem diákjai tegnap este a Bejan-teremben ülést tartottak, amelyen kimondták, hogy csatlakoznak a fővárosi egyetemi hallgatók sztrájkhatározatához és már ma sem jelennek meg az előadásokon.

A határozat nyilvánossághozatala után az egyetemi szenátus is ülést tartott s elhatározta, hogy a határozat ellenére az egyetemet nyitva tartják. Amennyiben a sztrájkolók megakadályoznák a józanabb elemnek az egyetemre járást, a szenátus karhatalmat fog igénybe venni.

A bukaresti egyetem tanácsa is tegnap este ülést tartott, amelyen a diáksztrájkjal kapcsolatos ügyeket vitatták meg. Rövid tanácskozás után a következő egyhangú határozatot hozták: Az egyetemi tanács a maga részéről mindent

elkövetett, hogy a sztrájkot eliminálja és hogy a diákok kérésének teljesíthető részét illetékes helyen is honorálja. A tanácsnak erről a konciliáns magatartásáról, a diákság is meggyőződhetett és éppen ezért hétfőig ubabbi terminust adnak a diákoknak, gondolják meg az sztrájk ügyét, térjenek vissza az egyetemre. A tanács igéri, hogy amennyiben hétfőig az egyetemen a nyugalom helyreáll, eláll minden néven nevezendő rendszabálytól. Ha azonban ez az új terminus sem változtat a helyzeten, az egyetemi tanács kénytelen a legerélyesebb rendszabályokhoz folyamodni: Bezárja az egyetemi évet, ugyisintén a diákokthoz és a diákétkezdeket is.

A közoktatásügyi minisztérium hivatalos kommunikében közli, hogy amennyiben a diákok hétfőig nem térnek vissza az egyetemre, exmatrikulálni fogják őket az egyeteméről.

— **Az erdélyi aranybányák kommercializálása.** Bukarestből jelentik: Közölték, hogy Constantinescu Tancred kereskedelmi és iparügyi miniszter angol tőkecsoporttal tárgyal az erdélyi aranybányák kommercializálása tárgyában. Mint értesültünk, a tervek szerint az állam 80 millió lej értékben aportban behozná a bányákat, míg az angolok a forgótőkét adnák. Ugy az államra, mint a többi magán aranybányákra kedvező volna, ha a tárgyalások sikerrel fejeződnek be. Emelkedne aranykitermelésünk és bizonyára enyhítenék azokat az intézkedéseket, amelyekkel már magán-aranybányászatunk meg van kötve.

— **Hathónapi börtönre ítélték a budapesti Opera primaballerináját.** Budapestről jelentik: Sebesi Teszt, az Operaház ismert primaballerináját, hathónapi börtönre ítélték, mert férjét, Beöthy Zsigmondot, felbujtotta, hogy a Holtzer-divatruházba 1922. februárjában betörjön és onnan neki másfélmillió értékű selyemárut ellopon. Sebesi Tesztát Milanóban tartóztatták le, ahol egy éjszakai mulatónak volt tárcosnöje.

— **A naiv Löbl József zsidó mérszoroslegényt a budapesti törvényszék hétevi fegyházra ítélte annak idején, mert a vele kötekedő, zsidó, brutalizáló Tremmel Mátyás örvetetőt agyonszurta.** Az ölés bűn mindenképpen, ezért Tremmel Mátyást is jogosan ítélték el. Azonban ugyanakkor tömeggyilkosokat nem ítélték el, amennyiben pedig elítélték, legfeljebb kegyelemmel szabadlábra helyezték őket. A budapesti tábla most nagykegyesen négy évre engedte le Löbl József büntetését. Mikor az ítéletet kihirdették előtte, Löbl a meghajszolt emberek türelmetlenségével kiabálni kezdett és azt kiáltotta az elnök felé, hogy ő súlyosbításért és nem enyhítésért felelőztetett. Az elnök, aki hosszú pályáján ilyen kijelentést elítélt részéről nem hallott, csodálkozva meredt rá Löbl Józsefre. Ez az élő anakronizmus, ez a fanatikus zsidó fiu megdöbbentette.

— **Hogy-hogy, ön súlyosbítást akart? Miért?** — Mert a csongrád bombamerénylőket nem ítélték el egy napra sem. Illó tehát, hogy én, a zsidó, helyettük is üljek... Szegény Löbl József, szegény élő anakronizmus, aki a különítmények hazájában még igazságról álmodozik és hősi gesztusokkal akarja megtorolni a népén esett szörnyű igazságtalanságokat! Szegény Don Quijote, aki a nagyságos birákat a Törvény megvesztegethetetlen öreinket nézte, nyilván hagymázos állapotban beszámíthatatlanságában. Mert józan állapotban az ember, a mai viszonyok között, ott, a budapesti táblán nem eshet ilyen tévedésbe!...

— **Tömegesen utasítják ki az idegeneket Szlovenszkóból.** Kassáról jelentik: A határmenti hatóságok már hetek óta jelentették, hogy tömegesen érkeznek Csehszlovákiába a Magyarországból kiutasított csehszlovák állampolgárok — mégpedig szlovákok és magyarok vegyesen. Néhány nappal ezelőtt viszont a csehszlovák hatóságok tudomást szereztek a magyar belügyminisztérium egy bizalmas rendeletéről, amelyben a magyar hatóságokat a csehszlovák állampolgárok kiutasítására hívta föl. Más beavatott helyen úgy tudják, hogy a szigorítást csak a magyarokkal szemben alkalmazták, ami arra vezethető vissza, hogy Magyarországból is tömegesen utasítják ki a csehszlovák állampolgárokat.

— **Véglegesen rendezték a vasuti szabadjegyek ügyét.** Bukarestből jelentik: A CFR igazgatótanácsa tegnap ülést tartott, amelyen a szabadjegyek ügyében a következő határozatot hozták: A professzionista újságírók részére szervezeteik útján 120, a kiadóhivatalok részére pedig 80 elsőosztályú szabadjegyet adnak. A köztisztviselők 50 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek, kivéve a vasuti tisztviselőket, akik teljes kedvezményt kapnak. Az egyes minisztériumok részére ezenkívül 25, 50 és 75 százalékos kedvezményű jegyeket fognak adni, hogy a reszortjaikhoz tartozó tisztviselők részére, amikor szolgálati ügyekben járnak, kioszthassák. A katonák, a hadiövezetek és árva, valamint a hadirokkantak 75 százalékos vasuti kedvezményben részesülnek. A diákok, a középiskolai tanulók, a kirándulók, a sportegyesületek, a kongresszusok és a kiállítások kedvezményes jegyei teljesen megszűnnek. Ingyenes utazási kedvezményük van a minisztereknek és hozzátartozóiknak, a külföldi államok meghatalmazott minisztereinek, ha a reciprocitás elve fennáll, a képviselőknek és szenátoroknak, valamint a hadtestparancsnokoknak.

— **Eljegyzés.** Nusbaum Szerénkét eljegyezte Farkas Mór Cluj.

— **A norvég kormány beadta lemondását,** mert egy vidéki városban az egyik ellenzéki képviselő megkritizálta a kormány pénzügyi politikáját. Ugy hangzik ez a hivatalos jelentés, mintha nem is Európa egyik országából, hanem valahonnan a Marsról jött volna. A kritika mint kormánybuktató erő! A mi fulunkben úgy hangzik ez a tudósítás, mint valami halotti beszéd a második századból. Ilyesmirel a mi tájainkon legfeljebb vigjátékokban, keserűen humoros kapcsolatokban eshetik komolyan szó. Ha a mi kormányaink komolyan vennék a kritikát, akkor legfeljebb három napig maradhatnának uralmon. De nálunk a kritika — anakronizmus, a kormányok önkénye pedig valóság. A mi szemünkben a norvég kormány alkotmányos gesztusa valami naiv és érthetetlen önértetesség megnyilvánulása, amilyenhez nem vagyunk hozzászokva. Mi éppen az ellenkezőjéhez vagyunk megszokva, ahhoz, hogy minél hevesebb a kritika és minél teljesebb a kritika jogossága, a kormány annál több ragaszkodást árul el hatalmához. A különbség végeredményben nem nagy Norvégia és mondjuk: Románia között. Norvégiában a nép kormányoz a kormányon keresztül, nálunk a kormány kormányoz a nép ellen.

(Bucuresti-Bukarest)
délutáni ülés
szerint az a
A fennmaradó
A többs
tagja legyen
vették a nap
Bucures
és az Egyesül
osztatása elől
parlament az

— **Zsidó ferenciáról.** konferenciáról a krónikása is v aki Marosvásár konferencia tag torzított, vagy vagy bosszank nem engedi, h Ferenci Sándó már bebonyit pedig azt a cé hozzásegítse eg nyomda áldoza kat a legfinom szetösen és azz est a vállalatot

— **Tiz na mellett.** Bécs az esküdtsek bűnpörének tarásban élő szekedés közb fejbevágtá, h fektűt a laká értékesíthető a felfedeztetés lenkezett a r sör azzal vé őt tenni a kezdte, mire fejére. Négy n anyira „megvethető tiz éj Hubschert nég

* **Hecht R senye.** Kolozsv d kes eseménye álló hargversen Unitarius Kollé ról már hallottu koloraturával re is a dilettantiza gal rendlkezett iskolája után m fesszornál tőkél a legújabb időb fejlődéséről szá gramján Schube mermoori Luci Romeo és Julia

hari

Kötött harisny
Flohr harisny
Muszlin harisny
Cérna muszlin
Selyemfátyol

B

Fő
Dívatkeztükbe

Az utolsó percben lényegesen módosították a választójogi törvényjavaslatot

(Bucuresti-Bukarest, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A választójogi bizottság ma délutáni ülésén a javaslatot a többség tekintetében lényegesen megváltoztatták. A módosítás szerint az a csoport, amely a szavazatok 33 százalékát kapja, a mandátumok feléhez jut. A fennmaradó mandátumokat pedig a központi elosztó bizottság fogja felosztani.

A többség elvetette azt a tervet, amely azt célozta, hogy Vaitoianu miniszter állandó tagja legyen a szenátusnak, a háboruban teljesített cselekedeteiért. Ezt a kérdést egyelőre levetették a napirendről és nyilvános ülésen fogják tárgyalni.

Bucuresti-Bukarest, március 3. A király aláírta a washingtoni egyezményt, amely Románia és az Egyesült Államok között jött létre a háborús adósságok rendezésére. A parlament feloszlata előtt ezt a javaslatot is meg fogják szavaztatni. Ugyancsak ratifikálni fogja ez a parlament az Angliával kötött egyezményt is.

— Zsidó fejek a hatodik clontsta konferenciáról. A marosvásárhelyi hatodik zionista konferenciáról immár karikatúrában dolgozó ötletes kritikája is van Ferenczi Sándor fiatal piktor, aki Marosvásárhelyt a helyszínen skiccolta le a konferencia tagjait. És mindegyik fejet aszerint torzított, vagy szépített, ahogy jókedvében volt, vagy bosszankodott a közös világ fölött, amely nem engedte, hogy tehetsége kibontakozhassék. Mert Ferenczi Sándor most került ki az iskolából és már bebizonyította nagyratemtségét. E könyv pedig azt a célt szolgálja, hogy jövedelme a rajzolat hozzásegítse egy külföldi tanulmányúthoz. A Kadima-nyanda áldozatkészségére vall, hogy a karika urakat a legfinomabb papíron adta ki, nagyon tetemesen és azzal a nyomdatechnikával, ami ezt a vállalatot igazi nagyvárosi nivóra emelte.

— Tíz napig aludt áldozata holtteste mellett. Bécsből jelentik: Most kezdte meg az esküdszék Hübscher Károly vásári árus bünpörének tárgyalását, aki a vele közös háztartásban élő Horváth Karolinát lakásán veszedelmes közben egy fadarabbal többször úgy fejbevágtatta, hogy az meghalt. A hulla 14 napig feküdt a lakásban, mielőtt Hübscher minden érdekesíthető dolgot elhordott onnan és aztán a felfedeztetésétől való félelmében önként jelezte a rendőrségnek. A tárgyaláson Hübscher azzal védekezett, hogy barátja ki akarta őt tenni a lakásából, de az asszony szidni kezdte, mire őt előntette a düh és lesújtott a fejére. Négy napig szállodában aludt, de aztán annyira „megszokta” a holttestet, hogy a következő tíz éjszakát mellett töltötte az ágyban. Hübschert négyévi fegyházra ítélték.

* Hecht Riza asszony önálló hangversenye. Kolozsvár lendületes zenei életének érdemes eseménye lesz Hecht Riza asszony első önálló hangversenye, melyet hétfő este tart meg az Unitárius Kollégiumban. A koncerttermek pódiumairól már hallottuk egynéhányszor ezt a ritka szép koloratúrával rendelkező énekesnőt, aki már akkor is a dilettantizmust messze tulszárnyaló hungaryaggal rendelkezett. Pfeiffer Alfréd kitűnő kolozsvári iskolája után most a hírneves bécsi Seiner professzornál tökéletesítette hangját Hecht Riza s akik a legújabb időben hallották, egészen rendkívüli fejlődéséről számolnak be. A koncert gazdag programján Schubert és Hugo Wolff dalai s a Lammermoori Lucia, Lakmé, Dinorah, Lohangrin, Romeo és Julia áriái szerepelnek.

Nagy harisnyavásár

mélyen leszállított árákkal

- Kötött harisnya, minden színben..... Lei 30
- Flohr harisnya, minden színben..... Lei 52
- Muszlin harisnya, divatszínben..... Lei 69
- Cérna muszlin, minden színben..... Lei 96
- Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei 126

Blatt

Főtér 13. szám
Divatkötetükben és kötöttárúknban óriási választék.

— Egy zsidó színész bucsuelőadása Máramarosszigeten. Máramarosszigetről jelentik: Purim második napján a Tornaacsarnokban zsufolt ház előtt játszották Peerez Hirschbein: „Die Puste Kresme” című három felvonásosát. A darabot Widder Móric, a Habima idejéből Kolozsváron is előnyösen ismert színész rendezte. Ő maga mint főszereplő tevékenykedett a darabban és ez alkalommal elbucszott szülővárosától. Widder Móric ugyanis szerződést kapott egy amerikai jiddis színházhoz és március 9-én hajóra is száll. A darabnak viharos sikere volt. A sikerben résztvettek a műkedvelők is. Ezek közül Koppel Helén tűnt ki erős drámai tehetségevel. Nagyon jók voltak még Appel Elna, Tabák Cornelia, Müller Eleonór, Klein Jászó, Perl Antal és Stern Emil. A közönség zajosan tüntetett a bucsuzó színész mellett.

— Revolverharc a sztrájkoló francia építőmunkások és a fascisták között. Párisból jelentik: A sztrájkoló építőmunkások ismét összeütköztek a rendőrséggel, ezen a tüneményen negyven rendőr megsebesült. Póltiersben kommunista gyűlést tartottak, melyet a fascisták megzavartak. Revolver- és késharc keletkezett, amelynek során többen megsebesültek, köztük Sidoul kapitány, az ismert kommunista vezér.

— Véresre verte a lakóját. Hegedűs Ferencné, a Cimbalom-utca 10 szám alatti ház tulajdonosnője ma még eddig ismeretlen okokból kifolyólag véresre verte a házbéért fizetni akaró özv. Bartha Rezsőné lakóját. A jankijáltások zajára elősiető szomszédok előtt bezárta a véres csetepaté színhelyének ajtaját az agyszív házigazda, aki ellen súlyos testisértés miatt az eljárás megindult.

— Az „Antonia” bemutatója a Román Nemzeti Színházban. A kolozsvári Román Nemzeti Színházban tegnap este mutatták be Lengyel Menyhért „antonia” című színdarabját. Az előadás minden tekintetben elsőrangú volt és az átültetésben mindazok a hatások, amelyek a magyar nyelvű előadásban olyan sikert arattak — kitűnően érvényesültek. Különösen a második felvonás nagy mulatók jelenete keltett nagy hatást, ami a rendezést és a szereplőket egyaránt dicséri. Barsau asszony, aki a címszerepet alakította kitűnő művészi kvalitásáról tett bizonyosságot, mellette Misu Stefanescu tűnt ki a mulató magyar ur szerepében. Psata mint angol tiszt, Viciu, Mirian Apostol asszony, C. Simionescu, Nat. Stefanescu, Borza, C. Patkova és Verdare pedig a többi szerepekben nyújtottak jó kibinetalakitást. Igen meleg sikert aratott még Voina Popovci asszony. A cigányzenekart Kőrössy Dudas szolgáltatta. A nagy-szimu, előkelő premierközönség hálásan tapsolt a jó előadásért és az egyes szereplőket többször is a függöny elé hívta.

— Rendbehozták a Torda—Abrudbányai vasutvonalat. A karácsonyi árvíz által rendkívüli módon megrongált Torda—Abrudbánya közötti vasutvonalat kéthónapi munka után végre sikerült helyreállítani annyira, hogy most már átszállás al ugyan, megindulhatott a vonalon a személyforgalom. Tehervonatok egyelőre még mindig nem közlekedhetnek.

* Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek. A párisi idény legdivatosabb és legelőkelőbb parfümje a disztíngvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árusít. A Narcisse Noar parfümöt dekánkint, a Narcisse Noar kölnit pedig úvegenként kimérve árusítja a Rózsa Royal drogéria, mely minden hölgyvevőjét vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

* Nagyváradon hirdetések, előfizetések felvétel és reklamációkat eljuttat az Uj Kelet nagyváradai képviselője, Blum Zsigmond, Ezredévi emléktér 2. (ernyőúzet.) Lakása Várház-u. 51.

A kolozsvári Mozgók műsora

SELECT-mozgó

A gyöngörök asszonya

A főszerepben a szép és elegáns Norma Sherren és Mary Alden

Holnaptól kezdve a nagy rekordfilm

Az opera fantomja

Gaston Leroux népszerű regénye után. Cimszerepta a feledhetetlen

Ler Chaney

(a Notre Damei toronyőr puposa.) Rendes helyárok.

URANIA-mozgó

Mától kezdve a világ leghatalmasabb filmje

Repülés a földkörül 13 nap alatt

Nemcsak eredeti felvételek, mint Páris, Genua, Kairo, Libia sivatag, Chleopa-i piramisok, Sphinx, Vörös tenger, Aden, Colombo, Ceylon, Elő- és hátsó India, Malai szigetek, Singapore, Sunda szigetcsoport, Kina, San Francisco, New-York, az azovi szigetek tájairól, hanem egy nagy hatalmas drámai mű is, melynek főszereplői Ellen Richter, Bruno Kostner, Reinhold Schünzel, Max Landa. Rendes helyárok.

APOLLO-mozgó

Egy asszony szeszélye

Nagy 7 felvonásos színmű

KÖZGAZDASÁG

Három pénzügyi egyezmény végrehajtására kér felhatalmazást a kormány

(Bucuresti Bukarest, március 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint az Uj Kelet már megírta, a trianoni békeszerződés 198. cikkelye értelmében a volt osztrák-magyar monarchia utódállamai 1922 november havában egyezményt kötöttek a csatolt területek alattvalóinak magyarországi adósságai és postatakarékpénztári betétjeinek rendezésére.

Az egyezmény speciális szerződés létrehozását tette szükségessé Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia között a 135 millió levértékű járadék-kötvények, valamint az 500 millió magyar koronát kitevő összegnek a felosztására. Az összeget tudvalevőleg a kisantant államai azért kapták, hogy alattvalóiknak a takarékpénztáraknál lévő adósságait fedezzék. Ugyanezen alkalommal Budapesten egyezményt írtak alá a postai kötelezvények szabályozása kérdésében. Ezek az egyezmények Romániának 21,500,000 lejt juttatnak a háború előtti osztrák magyar adósság-cimletek kivételével, amelyek 47 millió békekrona értéket képviselnek.

Ezen Romániára nézve kétségtelenül igen nagy jelentőséggel bíró egyezményeket ratifikáló törvényjavaslatot tegnap terjesztették a képviselőház elé. A javaslatban a kormány a következő egyezmények végrehajtására kéri felhatalmazást.

1. A volt Habsburg-monarchia csatolt területein élő alattvalóknak a postatakarékpénztáraknál lévő egyéb adósságokat szabályozó egyezmény, amelyet 1922. december 15-én írtak alá Budapesten.

2. A Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia számára fenti adósságok fedezésére rendelkezésre bocsátott összeg elosztására vonatkozó egyezmény, amelyet 1922. évi november 7-én írtak alá.

3. A magyar posta adminisztrációjától és a császári és királyi postagyhivattól befolyó kötelezettségeket illető egyezmény, amelyet 1922. december 15-én ugyancsak Budapesten kötöttek meg.

Közgyűlési naptár. Március 7. Aradi Ipar és Népbank Rt. Arad. — Kereskedelmi Bank Rt. Kolozsvár. — Banca Generala a Judetului Arad S. A. — Aradi Kereskedelmi és Áruforgalmi Rt. Arad. — Termény és Áruváltó Rt. Arad, d. e. 12 órákor az Aradi Ipar és Népbank üléstermében. — Medgyesi Általános Takarékpénztár Rt. Medgyes. — Krasznamegyei Takarékpénztár-Egyesület, Szilágysomlyó. — Hosszúmezői Népbank Rt. Hosszúmező.

Március 8. Közgazdasági Bank Rt. Kolozsvár. Március 9. Löwinger Testvérek Esszenciagyár Rt. Temesvár.

Március 10. Közgazdasági Bank Rt. Temesvár. Március 11. „Kandia” Cukorka, Csokoládé és Konzervgyár Rt. Temesvár.

Március 13. Közhatalmú Takarékpénztár Rt. Kolozsvár.

Március 14. Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank Rt. Marosvásárhely. — Nagyszentmiklósi Népbank Rt. Nagyszentmiklós.

A vasárnapi munkaszünet megtartása a malmokra is kötelező. A vasárnapi munkaszünettel kapcsolatosan vitéleket hozott arról, hogy a malmok felvannak-e o'dva a munkaszünet kötelezettsége alól, vagy pedig a munkaszünet megtartása rájuk is kötelező. A kolozsvári munkaügyi inspektorátus e kérdésben felírt a munkaügyi miniszterhez, aki ma 3575-926. sz. végzéssel értesítést küldött, hogy miután sem a törvényben, sem pedig annak végrehajtási utasításában a malmokra különösen külön rendelkezés, a vasárnapi munkaszünet megtartása rájuk is kötelező.

Rövidesen megkezdí működését a kolozsvári zsidó kisegyzisztenciák bankja. A kolozsvári zsidó kisegyzisztenciák bankjának a megalapítása a kiskereskedők és kisiparosok széles rétegében viszbangra vált. Többen kérdést intéztek hozzánk aziránt, hogy az új bank mikor kezd meg tényleges tevékenységét. Amint lapunk március 3. számában közöltük, a bank tegnap kapta meg mű

közdési engedélyét, ma pedig Kolozsvárra érkezett a Joint Bank, hogy az intézet részére nyújtandó kedvezményes hitel feltételeit megírja. A tárgyalások befejezése után megkezdik a hitelek nyújtására vonatkozó előmunkálatokat, amelyeknek befejezése néhány héten belül megtörténik, amikor is kezdetét veszi a bank üzleti tevékenysége. Itt említhetjük meg, hogy Schwartz Jakab nem igazgatója, hanem elnöke a zsidó kisegyzisztenciák bankjának.

Az új bányatörvény részleges életbe lépését várják. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparügyi minisztériumban hétfőn délután Damaschin mérnök bányavezéregazgató elnökelete alatt tanácskozás volt, amelyen csaknem az összes főbb petróleumvállalatok képviselői résztvettek. A jelen voltak beható vita tárgyává tették az új bányatörvény alkalmazására vonatkozó szabályzatot. Az értekezlet elhatározta, hogy ennek a szabályzatnak egy részét, amelynek azonnali alkalmazását követeli a helyzet, miniszteri végzéssel való alkalmaztatását fogják kérni. Így elősorban a petróleumtermelőkre alkalmazott bányarendőrség kérdését tartja szükségesnek az érdekeltek záros határidőn belül a gyakorlatban megvalósítani.

Véglegesen liberalizálják a magánvasutak ügyét. Bukarestből jelentik: Az a bizottság, amely a magánvasutak átvételére vonatkozó tárgyalásokat folytatja, tegnap ülést tartott, amelyen a szamosvölgyi vasut átvételének módjait vitatta meg. A kormány el van határozva arra, hogy ezt a régóta húzódozó kérdést véglegesen likvidálja.

Gazdasági gépek gyártására rendezik be a bukaresti Höfer-Richsplantin üzemet. Bukarestből jelentik: A legfőbb gazdasági tanács tegnap ülésén elhatározták a bukaresti Höfer-Richsplantin gépkereskedelmi vállalat likvidálását. Az új-met gazdasági gépek gyártására fogják átalakítani.

Igazgatóváltás a temesvári Első Takarékpénztárnál. Temesvárról jelentik: A Temesvár Első Takarékpénztár Részvénytársaságnál vezéregazgatói változás állott be. A bank részvénytöbbségét a krajovai Kereskedelmi Bank (Argetoianu bankja) szerezte meg, amely Probst János eddigi vezéregazgató helyébe Feldmann Pál, a temesvári Sana Bank egyik legfiatalabb és tehetséges sváb igazgatóját delegálta, aki tegnap már el is foglalta hivatalát. Probst ügyvédi irodát nyitotta.

SPORT

A budapesti futballkonferencia. Budapestről jelentik: Tegnap zajlott le Budapesten a nemzetközi futballkérdés, amelyen Ausztriát Meisl Hugó, Csehszlovákiát Petru elnök, Magyarországot pedig Fischer Manóval az élén az MLSZ elnöksége képviselte. A konferencia, amely mindvégig nyugodt tónuson folyt le, mindenekelőtt megállapodott a brüsszeli konferencián elfoglalandó egyöntetű állásfoglalásra vonatkozólag, amelynek alapelveit a következőkben rögzítették le: 1. Az 1928. évi amsterdami olimpián csak azok vehetnek részt, akik 1925. októbertől munkabérmegtérítést nem fogadnak el. 2. Németország vonja vissza a profispapatok elleni bojkott-rendeletét. Megállapodtak, hogy a fentnevezett amatőrizmusnak hadat üzennek és csatlakoznak az angolokhoz. A jövőben ebben a kérdésben csak a FIFA lehet illetékes és nem a NOB. A németek profiellenes magatartására a római kongresszusig csendes bojkottal felelnek.

350 ezer néző az angol kupa egyetlen fordulóján. Az angol kupa legutóbbi fordulóját háromszázötven ezer néző nézte végig. A mérkőzések bevétele 28 millió lejnek megfelelő összeget tett ki. Egyedül az Aston Villa-Arsenal-mérkőzés 72 ezer ember nézte végig.

A budapesti bajnokság. A vasárnapi fordulóban az FTC győzelmét elismerték a 3 ponttal vezet az MTK és NSC előtt. Az UTE viszont feljött az MTK mellé! A KAC és BEAC végleg kikerültek a veszélyes zónából és így abban most már csak három csapat küzd: a VAC, FTC és Tórekvés. A tabella állása ez: FTC 21, MTK, UTE, NSC 18-18, Vasas 17, 33FC 14, III. ker. 13, KAC 12, BEAC 9, VAC, Tórekvés 6-6, ETC 5 pont.

Külföldi eredmények:

Bécs. Viena-Hakoh 4:3 (2:1). Barátságos. Simmering-Wacker 3:2 (1:1).
Pozsony. Bratiszava-Rudolfshügel (Bécs) 8:2 (2:1).
Prága. DFC-Moravska S'avia (Brünn) 14:0 (7:0).
Slava-Kladno 3:1 (0:0).
Sparta-C FK 6:1 (1:1).
Viktoria Zizkov-Vrsovic 1:1 (0:0).

TŐZSDE

Március 3-án

A lejt Zürichben 224 50, Párisban 11 00, Buda-
pesten —, Bécsben —

Kolozsvár. A lej emelkedésben van. Zürichben ma újabb 4 pontos emelkedéssel jegyezték. A piacon megfelelőleg a kínálat dominál, amivel szemben azonban a kereslet tartózkodó. Az árak további esésére számítanak. Az árfolyamok a következők:

Bécs 23 50—32 70, Prága 6 72—6 30 Budapest 305 310, Páris 8 45—8 55 Zürich 44 00—44 20, Newyork 227 00—228 50, London 11 05—11 00, Milánó 9 32—9 40.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 70 Amsterdam 208 00, Newyork 519 50, London 2524 20, Páris 1924 50, Milánó 2084 00. Prága 1538 50, Budapest 72 80, Belgrád 9 6 50, Bukarest 224 50, Varsó 66 50, Bécs 78 25.

Bukarest. Devizák: Páris 8 55 Beln —, London 11 25, Newyork 231 00, Milánó 9 31, Zürich 44 50, Bécs 32 50, Prága 6 84.

Bukarest. Valuták: Napoleon 8 50, német márka —, leva 1 55, török lira 116, font sterling 1120, francia frank 8 65, svájci frank 44 30, olasz lira 9 40, drachma —, dinar 4 05, dollár 231 00, lengyel forint 30 00, osztrák schilling 32 00, magyar korona 32 00 cseh korona 6 80, belga frank —, holland forint —.

Pályázat.

Koprol

az ideális, jóízű hashajtó és vértisztító meghódította a szenvedő emberiséget. A betegek milliói veszik, sok ezer orvos rendeli és szedi önmaga és adja családjának.

A Koprol fogyasztói között, akik legjobban ismerik kellemes és áldásos hatását, pályázatot írunk ki

egy legfeljebb 6 szóból álló, esetleg verses szlógégre, mely a Koprol hitűző tulajdonságait a legjobban kifejezi. — Például:

KOPROL biztosan és kellemesen hat
A zamatos KOPROL enyhén tisztít — stb.

1. díj	Lei 5000—
2. „	„ 2000—
3. „	„ 1000—
4. „	„ 1000—
5. „	„ 1000—

Feltételek:

A pályázatra mindenki jogosult. A pályázat az a Koprol dobozban található cédula és ezen újsághirdetés mellékelendő. Minden pályázat a GEA Krayer R.-T. birtokába megy át és nem küldik vissza.

Minden pályázót köteles a GEA Krayer R.-T. által kijelölt bizottság bírálatát elfogadni.

A pályázók Timisoara, Timisoara I., közjegyző címére küldendők be. Beküldési határidő 1926. április 15.

Az eredmény a lapok pünkösd vasárnapi számában lesz közzétéve.

Teljes tisztelettel:
„GEA” Krayer R.-T.
Timisoara

SZINH

M
A szin
Puskás Béla
Földi Mihály v
bemutatója. Enn
sikere volt, hog
tani. És ezt ne
vegnék közzé
sok szép muza
szenyket nálu
karával. Folyto
halmozódnak és
kozhat, mert ho
tatóan mulats
szeress hősei.

Alexandra.
A jövő héten a
legnagyobb siker
adással majdnem
végig. Az Alex
és a premier sz
Szombaton
ként Szigligeti
olcsó helyárakk
fordulja tisztel
Jenő igazgató t

Magy
Csütörtök: az
második
bérlet 81
Pénteken: Eng
szór. Prem
Szombaton délu
ifjúsa i e
désének a
he yárak
vic: Jenő

Szombat este 8
születben
László A
szám: 27
Vasárnap déle
(Rendes
Vasárnap délut
aszony.
Ihász A
Sorozatsz
Vasárnap délut
donság m
zatszám:

Vasárnap este
cedzer.
Karácson
Andorrs),
Hétfőn: Eng
83 szám.
Kedden: Alex
Rendes l

Hitközs

Telefon
2-28,
10-47

Kérjen
ajánlatot

SZÍNHÁZ - MUVÉSZNÉT

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Puskás Béla muzsikál az Engem szeressben. Földi Mihály vígjátékának pénteken este lesz a bemutatója. Ennek a vígjátéknek Budapesten olyan sikere volt, hogy hónapokig kellett műsoron tartani. És ezt nemcsak a nagyon mulatságos szövegnek köszönhető az Engem szeress, de annak a sok szép muza bának, melyet Blázs Árpád irt és amelyeket nálunk Puskás Béla fog játszani zenekarával. Folytatósan érdekes vígjátéki helyzetek halmozódnak és a közönség egy percig sem utazhat, mert hol zsenimentális, hol meg kacagtatón mulatságos helyzetekbe kerülnek az Engem szeress hősei.

Alexandra. Ezen a héten már csak egyszer de a jövő héten többször van műsoron az idei évad legnagyobb sikerű szerepe, melynek eddigi előadásait majdnem minden este zafolt nézőtér nézte végig. Az Alexandrát rendszeres helyekkel játsszák és a premier szereplői ve znek részt az előadásban.

Szombaton délután rendkívüli ifjúsági előadás-ként Sziglieti Liliomf-ját játssza a színház igen olcsó helyárakkal, a Leövey 30 éves színészi évfordulója tisztele ére. Az előadás előtt dr. Janovics Jenő igazgató tart konferanszot.

Magyar Színház heti műsora

Csütörtök: Az ezred apja. (A Leövey-jubileum második es éje. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 81 szám. A. Sorozatszám: 270.

Pénteken: Engem szeress! (Énkes újdonság először. Premierbérlet 41 szám. Sorozatszám 271)

Szombaton délután 4 órákor: Liliomfi. (Rendkívüli ifjúsági előadás Leövey Leó művészi emlékedésének 30-ia évfordulója tiszteleméből Olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart: Janovics Jenő dr. Sorozatszám: 272).

Szombat este 8 órákor: Orlov. (28-adszor. Bérlet szünetben. Lengyel Irénnel, Neményi Lilivel, László Andorral, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 273.

Vasárnap délelőtt 10¹/₂ órákor: Brisszia matiné. (Rendes esti helyárakkal. Sorozatszám: 274).

Vasárnap délután 2¹/₂ órákor: A hamturgi menyaszony. (Lengyel Irénnel, Neményi Lilivel, Ihász Aladárral. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 275).

Vasárnap délután 6 órákor: Engem szeress! (Újdonság másodsor. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 276).

Vasárnap este kilencórákor: Alexandra. (Kilencadszor. Rendes helyárakkal. Bérlet szünetben. Karácsonyi Illivel, Neményi Lilivel, László Andorral, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 277.

Hétfőn: Engem szeress! (Harmadszor. Napi bérlet 83 szám. A. Sorozatszám: 278).

Kedden: Alexandra (Tizedszer. Bérlet szünetben. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 279).

Hítközsegek. G a bellajegyek Bolyai-nyomda rt. Marosvásárhely

Hölgyeim! Megérkeztek a legújabb seiyem, szalag modellek

IDEAL

kalapüzletbe Oluj, Calea Regele Ferdinand 8. fejtűnő olcsó árakkal.

Az elpusztíthatatlan **Palma kauosuk** sarok és talp a legjobb nyersanyagból készül, kiméli a cipőt, háromszor olyan tartós mint a bőr. Nem fényezés, mindenki részére nélkülözhetetlen.

Raktár: Bucuresti. Str. Ana Davila No 1.

Ajánlok elsőrendű

כשר של פסה italokat

50 literen feltű megrendelésnél utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

Magurai közönséges lit. Lei 18
Magurai rizling, bakator lit. Lei 20
Magurai moskotály furmint v. leánya Lei 25
Szilvórium 50-100% erősségben, 100%-ja L. 70
Soprópálinka 100%-ja L. 120

Nagyobb mennyiség vételnél megfelelő ártengedmény. Hirdőka felszámított árban vételek vissza.

Megrendelések: M. Csengeri, Simion-Silvaniei.

Már régi dolog

hogy ami valóban jó, mindig utánzókra talál. — A már régen ismert „**valódi Franck**”-kal, a legelőnyösebb kávépótlékkal sem történt másképen. A tény azonban, hogy ennek dacára egyetlen egy utánzat sem közelíti meg, bizonyítja legvilágosabban kiváló tulajdonságait.

Rézarmaturák

viz, gáz és gőzhöz, valamint nickelezett sárgaréz toilet cikkegyári lerakata.

ELECTROHIDRO Vadász & Comp

műszaki vállalata — Cluj
Calea Regele Ferdinand 65.
Telefon 3-84.

Husvétí fűszerárúk

szilva, csokoládé, paprika, bors, gyömbér, ecetsav, cukor, kávé stb. kapható:

LÉB Fivéreknel,
Cluj. — Telefon 471.

MARTIN PAL Jun.

Oluj, Piața Mihail Viteazul 25.
כשר ועלכווארען פאבריק
ערצייגט אללערלייא ועלכווארען
פאסט-פאקעטע ווערען פראמט פער נאכאמט
עעקמוארט. פריידקראנט אונד דער און פערלאנגען.

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY
A LEGJOBB REKLÁM

Kadima=nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, fűzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadatok és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, diszes és művészi kivitelű levélpapírok, bűti és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Kérjen ajánlatot

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vasárnapnál 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 3 lej. Aláírt keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Kreditkontroll — Pénzügy — Finanziell — országon belüli tudósító és incassóiroda, Ordea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9.

38 éves, jómódu izr. úrnő férjhez menne 40-45 éves vallásos izr. urhoz. Teljes című levelet „Birtos jövő” jelleggel a kiadóhivatal továbbítja. 738

Klári! Várunk Szigeten, Dorobantilor No 2. Vagy választ e lapban. 700

Palesztinában eladó legati zsidóknak Karmelán már épülő várostban legszebb házak, négy kamatos telek. K. R. R. R. Cluj Hajdu-utca 3. 724

Intelligens zsidó lány román, magyar és német nyelvtudással, délutáni foglalkozást keres. Cím a hirdetésben.

BUNWALD
Cluj, Str. Vlahuja (völi Kolyal-ut.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és ártárak készítője. Végleges vállalat. Híres ártárak gyártása. 100

31 éves nő, perfekt vas-kereskedő segéd, aki a fűszer áruiban is teljes ismerettel rendelkezik. Román, magyar, német nyelvtudással, jó biznyitványokkal, azonnali beépítésre alkalmas. Szombat megvárásával — Lázár Vimos, Tur. ju. Satumare. 737

Két szoba konyha, e szoba, fürdőszoba, összes mellékhelyiségekkel, szép, modern butorral, központozással, kertés villában kiadó. Cím a hirdetésben. 733

Kezdő francia Berliet vezek használt állapotban, d. u. 3-tól az Uj Kelet szerkesztőségében.

MELODION ?

Kalmár Áruforgalmi Rt.
Cluj, Str. Regina Maria 25.
Kizárólagos **borszéki ásványvízlerakat.**
A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festék és fűszer engros és endetail. Mindenkor a legolcsóbb napi árak.
Telefon Interurban 4-25.

Ajánlunk elsőrendű **Italokat**
50 literen felüli és wagnontelekenben mennyiségben a legújabbos napiárakban és eddig: **Magyar fajborok**: rizling, királyleányka, muskotály stb. **Érmellők, fajborok**: muskotály, szerémizöld, foarmia stb. **Iszappal** borok és óborok is minden minőségben Kisúton főzött, saját termelésű **szilvórium és seprópálinka.**
M. g. r. e. s. e. k. t.
Fraji Feiger Testvérek
Cégház — Sim eul Silvaniei — kőrünk.

Husvétli fűszerárak
nagyban és kicsinyben, ugymint cukor, kávé, bors, gyömbér, paprika, szilva, csokoládé, ecetszesz dióbel stb. kapható

KATZ & BERNAT

Cluj -- Telefon 3-97 szám

Továbbá **Jaffai és vörös olasz narancs**, ugyszintén prima fore **citrom** a legolcsóbb napi árakon.

Gépirónó, aki román és magyar levelezésben járatos, azonnali felvétetik. Jelentkezni lehet Heinrich szappangyárban, déli 1 órák. 70

Varrónó házakhoz ajánlkozok, Rudolf-ut 13.

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befőzés módját, továbbá a legkülönbözőbb ételk gazdag előállítás módját tartalmazza, eddig már 25,000 példány forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvosztályában és Fűssy J. könyvkiadónál, Tordán.

Keressék a belvárosban egy szoba konyhás lakást azonnali beköltözésre. Lehetőleg fürdőszobával. — „Jól fizetek” jelleggel a lap kiadóhivatala továbbítja.

Kéjjen mindentűt

Pierre
borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legtökéletesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Telefon 446

SINGER
Piaja Reg. Ferdinand 66. (Főter) Fargu Mare

Sifonfejgyár
és nikkelező telep. Szikvizes és kracherlis üvegek, valamint mindenféle gumik gyári raktára. Üvegvédzés. Régi fejek átöntése a legelőnyösebb áruban.

Használjunk kizárólag **PLANTOL**

legjobb nő-nygzsi, mert ez tisztá, egészséges és kiadós!

Főtisztelő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan ortodox rituála előírás szerint.

Képviselet: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Julia Maniu 8. Telefon 1-18.

UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYA
Cluj, Str. Baroa L. Pop 10

Zsidó irodalom
(Német nyelven)

Achad Haam: Am Scheidewege I II. ...	924
Agnon: Der Verstossene	175
— Und das Krumme wird gerade (Haib'ein)	175
Max Brod: Im kampf um das Judentum	100
Brau: Ein kurzer Gang durch die jüd. Geschichte	45
Bergmann: Worte Mosis	200
Bernfeld: Die jüdische Literatur	175
— Kinderheim Baumgarten	150
Bernstein: Der Zionismus	32
Beer: Der Frau im izr. alertum	35
Buber: Die Jüdische Bewegung I-II ..	290
Bermann: Palestina (Eia Reisebuch) ..	80
Bialik: Essayes	280
— (Leinen)	345
Dubnow: Jüdische Geschichte	100
Cohn: Frauentragen in Palästina	90
Glückel von Hammeln. Denkwürdigkeiten	235
Goldstein: Jüd. Nationalliteratur	62
Grosch: Dr. Simon Ahron	40
Gronemann: Haddoloh und Zapfenstreich (Leinen)	320
H. George: Moses der Gesetzgeber	35
Granowsky: Problem der Bodenpolitik in Palestina	145
— (Geb)	205
Friedmann: Das Leben Herz's	145
Teodor Herz's Tagebücher I II III (Lein.)	1700
— Zionistisch Schriften (Geb.)	240
— Der Judenstaat	60
Hermann: Nathan Birnbaum	62
Kann: Erez Jeroel das Jüdische Land	150
Lichtem: Der Aufbau des jüd. Palestina	32
Perez: Chassidische Geschichten	195
Jiskor: Ein Gedächtnisbuch	130
Jüdische Literatur durch zwei Jahrtaus.	150
David Kojeva: Der moralische Gott ..	175
Krupnik: Die jüdische Partaiea	32
Margulies: Kritik des Zionismus	260
Mendele Moicher Surin: Schoimele (geb.)	320
— Schloimele (Leine)	400
— Die Mähre (Geb.)	260
— (Leinen)	320
— Die Wunschring (Geb.)	320
— (Leinen)	375
Nordau: Zionistische Schriften	375
Nossig: Juden und Polen	80
Rupin: Der Aufbau des Landes Jisrael	220
Robinson: David Wolfson (Geb.)	175
Schuller: Der Resnenadel der Juden ..	62
Schalom Asch: Kleine Geschichten	145
— Die Erde	40
Sch. Alejchem: Marienbad (Roman)	165
Scherbel: Jüdische Ärzte	50
Traub: Jüdische Wanderungen	120
Trumpelderfer: Tagebücher	375
— (Leinen)	435
Der Jude 1923. évfolyam	675
Wilbuschewitsch: Aussichten der Industrie in Palestina	60
Der Jude 1924 évfolyam	675
Erez Jisrael (3, 4, 5)	30
Der XII. Zionistenkongress (1921)	80

Simitott nyomó
12-ös papir
kapható a Kadima-nyomda rt.-nál
Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

Gabella-jegyek **Révész Ernő**
könyvnyomdája — Marosvásárhely

Hirdessen az Uj Keletben

Szerkesztőség hivatali és nyomdai. Kolozsvár, St. B. Pop (Frassai-utca). Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 977, 228 és 1047. N. Sz. — — —
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is lehet kifizetni.

1926 Péntek március 4.

Kezdő

— Kül
Néhány nap jelentőségű ülés miniszterei, akik lelnak, részben ma, vagy holnap egyikük egy-egy val. A magyar kérés irattárával a ben, hogy a Népközi azt a bakitika sehogy sem ügyminiszter, val igen fontos kérdés kéri, hogy Len szövetségbe. Visz abban a pillanat helyt Lengyelorszában szóba k Németszághoz resztülvinni az tter ezzel szem csatlakozásról.
Még számos amelyekben a vének. A Népszöve lágosan be fogja ménynek a tart nek eddig csak is a legellentétes szemben. Elég mutatunk rá: M érdeke, hogy N nak hatáskörét sák és működés ges Lengyelorszá egyidejű felvétel ország, valamint ország is, a leg gyelország esetle gyelországnak a sem szünt meg ket minden ren nyomoritani. De mellettük Csehs azért is, hogy a legjobban vonz Németszágnak tes
Ilyen mély sőséges cákítúzásra a Népszö mákat akarnak csirájukban horlyek ezenkívül natkónának, alkotó tiz állam zonyosodni, ho és a legtorzabb Sokan azt gon vetségnek mino hatásosabb és Az igazság és is azt tartjuk, Népszövetség, szövetsége. Ez legü megállap és az egyes néből tekintjük, lyeen a valóság a maguk száj ékal, ellentétes ter jesszedési nézve: a Népkentétek még érdekek még egymás ellen huzást fog je és társadalmi